7
2003

Zdarma na CD 30 programů pro práci s hudbou

+ CD

počítač pro každého

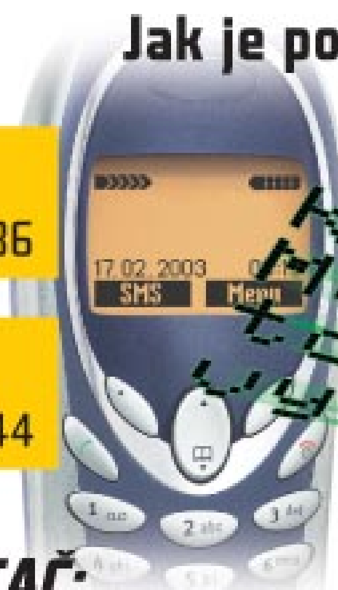
Nejčtenější počítačový časopis v ČR
55 Kč / 76 Sk

Jak ovládnout myš

SMS zadarmo

Jak je poslat z internetu str. 35

Humor na internetu str. 36

Nové mobilní telefony str. 44

DOMÁCÍ POČÍTAČ:

Stříbrné disky CD a DVD str. 40

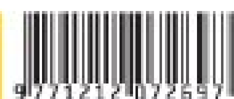
RECENZE:

Digitální fotoaparát str. 10
Levné notebooky v testu str. 14

A teď už vím, jak na to:

Jak na elektronickou poštu
Začínáme s Excelem
Jak na prezentace v OpenOffice
Jak na internetové stránky s 602Text
Jak ovládat okna ve Windows XP
Jak podepsat elektronickou poštu
Jak na tabulky ve Wordu
CD Labeler – obaly na cédéčka

Křížovka o ceny: vyhrajte modemy Zyxel

Vážení čtenáři,

pranostiky nás nabádají, abychom v březnu vlezli za kamna a v dubnu tam ještě raději zůstali. Letos (ostatně stejně jako každý rok) si však takový luxus dovolit nemůžeme. V březnu se totiž už tradičně konal CeBIT – veletrh informačních a komunikačních technologií. O to, co jsme na obrovském hannoverském výstavišti viděli, se s vámi podělíme v tomto čísle. A sotva jsme se z Německa vrátili a dokončili jsme další číslo a čerstvý speciál (výmluvný název Začínáme s počítačem napovídá, že je určen pro všechny, kdo se chtějí seznámit s osobním počítačem a s možnostmi jeho využití), už se těšíme na další zajímavé výstavy. V půli dubna se v Praze koná atraktivní Interkamera a v posledním dubnovém týdnu se vydáme opět do zahraničí, tentokrát na bratislavský Cofax. Cestování nás čeká dost, a to nepočítám „menší" výstavy, jako je např. Amper na začátku dubna či Svět knihy v závěru měsíce. Takže na odpočinek v teple rodinného krbu mnoho času nezbude a naše místa za kamny na nás budou opět čekat minimálně do příštího března.

Přeji všem, aby si na příjemné posezení u kamen našli aspoň chvilku.

Ivan Heisler, šéfredaktor

Levný digitální fotoaparát

Za necelé 4000 Kč můžete pořídit digitální fotoaparát s barevným LCD displejem a vestavěným diktafonem. Model **Umax AstraPix 470** má 1,3megapixelový snímač CMOS a disponuje 8 MB interní paměti. Do ní lze uložit v závislosti na zvolené kvalitě 9 až 115 snímků a její kapacitu je možné zvýšit pomocí SD karet. Na displeji o úhlopříčce 3,8 cm si můžete zachycené záběry ihned prohlédnout. Fotoaparát může pracovat také jako videokamera v rozlišení 320 × 240 bodů (včetně zvuku) nebo jako kamera webová. Zvukové poznámky a ozvučený videozáznam je možné poslouchat pomocí vestavěného reproduktoru. Při zhoršených světelných podmínkách je k dispozici blesk, pro fotografování detailů je určen makrorežim. Fotoaparát o rozměrech 97 × 63 × 28 mm a o hmotnosti 110 g napájejí čtyři baterie AAA, u verze PowerPack (4502 Kč s DPH) je navíc součástí dodávky rychlonabíječka a čtyři akumulátory AAA.

http://www.umax.cz

Nové notebooky Dell

Společnost Dell představila dvě nové řady notebooků – **Inspiron 5100** a **Inspiron 1100**. Jejich ceny začínají na 44 140 Kč s DPH, resp. na 38 140 Kč s DPH, jsou vybaveny procesory Intel Pentium 4 a Celeron s pracovními frekvencemi až 2,8 GHz, velkými displeji o úhlopříčce 14,1 palce (volitelně displejem o úhlopříčce 15 palců) a multimediálními funkcemi. Inspiron 5100 je systém navržený pro zákazníky, kteří shání levný, a přitom výkonný notebook. Je vybaven i dvěma porty USB 2.0 a jedním portem IEEE 1394, v jeho výbavě nechybí modem a síťová karta. Také notebooky Inspiron 1100 disponují integrovaným modemem, síťovou kartou a portem USB 2.0 a mají také výstup na TV (S-Video). Operačním systémem je v obou případech Microsoft Windows XP Home Edition a součástí dodávky je i sada grafických programů Zoner Media Explorer 5 Professional a Zoner Callisto 4.

http://www.dell.cz

Monitor jako televizor

Společnost iiyama uvádí na trh nový monitor **Vision Master Pro 455**, model MM904T, který zájemce o kvalitní obraz přijde na 12 188 Kč s DPH. Tento monitor má plochou 19" obrazovku Diamondtron, která je vybavena funkcí High Brightness pro zvýšení jasu. To se uplatní zejména při přehrávání filmů z počítače na obrazovce monitoru. Při aktivaci této funkce se totiž běžná hodnota intenzity jasu kolem 100 cd/m² zvýší až na 240 cd/m², což přibližně odpovídá jasu televizní obrazovky. Pro sledování filmů je dostatečná i velikost obrazovky, která má úhlopříčku 46 cm.

http://www.iiyama.cz

Mobilní fotoskener

Jednoduché skenování fotografií do rozměru 10 × 15 cm bez použití počítače – to nabízí malý fotoskener **HP Photosmart 1200**, který stojí 3190 Kč s DPH. Díky malým rozměrům 267 × 177 × 30 mm, hmotnosti 640 gramů a možnosti provozu na baterie lze jeho schopností využívat i na cestách, aniž byste museli tento skener připojit k počítači. V takovém případě se naskenované obrázky, stejně jako u digitálního fotoaparátu, ukládají na paměťovou kartu. Fotoskener HP Photosmart 1200 umožňuje po částech skenovat i větší dokumenty, které lze následně složit dohromady pomocí programu ArcSoft Panorama Maker. Veškeré ovládání přístroje, který pracuje dokonce až v rozlišení 1200 dpi, provádíte pomocí pouhých čtyř tlačítek.

http://www.hp.cz

Škola hrou

Společnost LANGMaster International uvádí další novinku z řady všeobecně vzdělávacích titulů LANGMaster Škola hrou. Produkt LANGMaster Škola hrou Biologie 1 (12 – 16 let) je určen především pro děti a studenty vyšších ročníků základních škol. V současné době je ve fázi výroby a na trh bude expedován v průběhu nejbližších dnů. Koncová maloobchodní cena pro zákazníky je 499 Kč, stejně jako u ostatních titulů řady LANGMaster Škola hrou.

http://www.langmaster.cz

Počítače do českých škol

Česká spořitelna a Unie školských asociací ČR – Czesha představují Projekt B@IT, v rámci kterého dojde v řadě škol ke zlepšení ve vybavě výpočetní technikou. Česká spořitelna daruje českým školám více než tři tisíce osobních počítačů. Unie školských asociací ČR – Czesha pak zajistí jejich technické zhodnocení a vybavení základním softwarem a nabídne další vybavení. Po vyhlášení projektu bude zahájen provoz zákaznického servisu, v rámci kterého se budou zájemcům z řad škol podávat potřebné informace a uživatelům se bude poskytovat všestranná pomoc.

http://www.bait.cz

HLASUJTE PROSTŘEDNICTVÍM SMS ZPRÁVY:

Jaký počítač používáte?

A) Stolní.
B) Přenosný (notebook).
C) Kapesní (osobní organizér, PDA).
D) Žádný.

Své odpovědi nám můžete poslat do 6. května 2003 prostřednictvím SMS zprávy na číslo +420 728 367 037, a to ve tvaru: PPK A, případně PPK AB. Písmeno odpovědi oddělte od slova PPK mezerou. Tři z vás dostanou malý dárek.

Soutěž o počítač Brave má vítěze

Koncem loňského roku jsme společně s firmami ProCA a Intel vyhlásili soutěž o počítač Brave BlueLine vybavený procesorem Intel Pentium 4 s taktovací frekvencí 3,06 GHz. Správné odpovědi na soutěžní otázky jsou tyto:

1. Nová technologie obsažená v procesoru Intel Pentium 4 s frekvencí 3,06 GHz se jmenuje Hyper-Threading (odpověď a).

2. V roce 2002 se prodalo 30 146 počítačů Brave.

3. Počítač pro každého č. 22/2002 byl celkem 97. vydáním čtrnáctideníku Počítač pro každého (odpověď b).

Většina odpovědí na první a třetí otázku byla správných. Nejtěžší byla otázka druhá. Ke správnému počtu prodaných počítačů se nejvíce přiblížila paní Iveta Höschlová z Prahy 8 (vidíte ji na obrázku při přebírání ceny). Její tip byl 30 150 ks. Výherkyni blahopřejeme a všem ostatním za účast v soutěži děkujeme.

BRAVE
OSVĚDČENÁ ZNAČKA POČÍTAČŮ

Evropský počítačový veletrh číslo 1

Hannoverský CeBIT je největším světovým veletrhem informačních a komunikačních technologií. Letos se konal od 12. do 19. března. I když v posledních dvou letech vystavovatelů poněkud ubývá (nejvíce jich bylo v roce 2001, tj. 8093), jejich letošní počet (více než 6500 firem z celého světa) byl úctyhodný. Jejich stánky obsadily sedmadvacet výstavních hal a navštívit je všechny během několika dnů bylo prakticky nemožné. Během naší návštěvy na tomto veletrhu jsme se snažili navštívit alespoň ty nejzajímavější a zde jsou naše postřehy.

Počítač – centrum domácí zábavy

Na výstavě bylo vidět velké množství „klasických“ počítačů a jejich komponent – celá hala byla zaplněna různými počítačovými skříněmi, zdroji a základními deskami a dalšími komponentami, v dalších halách jsme procházeli kolem optických mechanik a CD či DVD médií. Přesto bylo patrné, že v této oblasti se mnoho nového neděje. Budoucnost počítačového odvětví je v domácí zábavě. Mohli jsme vidět speciální tiché počítače (některé ani jako počítač nevypadaly a připomínaly spíš videorekordér) s dálkovým ovládáním, napojené na reproduktorovou soustavu a na velký televizor (LCD, nebo ještě raději plazmový). Tyto počítače umějí přehrávat hudbu nebo video z CD či z DVD nebo ze svého pevného disku, aniž by bylo nutno spouštět operační systém. Klávesnice tu je hlavně proto, aby bylo možné psát e-mailové zprávy.

Nové procesory pro mobilní počítače

Zájem uživatelů směřuje od klasických stolních počítačů stále více k počítačům přenosným – tedy k notebookům. Určitě nejvýznamnější premiérou letošního CeBITu bylo představení nové technologie Intel Centrino, určené pro mobilní počítače. Procesor spolupracuje s čipovými sadami, optimalizovanými pro práci v bezdrátových sítích. Díky nižší spotřebě energie dokážou počítače vybavené touto technologií pracovat na baterie déle. Notebooky vybavené touto technologií lze zakoupit již i na našem trhu.

Ploché monitory všeho druhu

Ploché monitory LCD v několika nejbližších letech vytlačí klasické monitory CRT do nenávratné minulosti. Předpovědi analytiků jsou v tomto směru jednoznačné. Výrobci vystavovali nové modely, jež nabízejí kvalitnější obraz s rychlejší odezvou obrazu či třeba možnost otočit obrazovku „na výšku“ (ta se bude hodit každému, kdo v počítači zpracovává textové dokumenty). Speciální monitory s velmi vysokým rozlišením, určené pro kartografy či pro lékaře, zobrazují detaily na úrovni rozlišovací schopnosti lidského zraku. Novinkou jsou displeje LCD schopné vytvořit iluzi trojrozměrného obrazu.

Na veletrhu bylo možno spatřit LCD monitory se zajímavým designem.

LCD displeje už útočí i na oblast televizorů. V některých modelech totiž najdete vestavěný televizní přijímač.

Klasické monitory ještě nevymřely

Klasické monitory se skleněnou katodovou obrazovkou jsou však stále častou volbou domácích uživatelů a přetrvávají i v kancelářích. Viděli jsme je dokonce i na CeBITu. Vysvětlení výrobců je prosté: CRT monitory se stále dobře prodávají, tak proč bychom je neměli vystavovat?

Mobilní telefony

Významnou část výstaviště ovládli výrobci mobilních telefonů a operátoři jejich sítí. Telefony už neslouží jen k telefonování. Operátoři nabízejí zákazníkům mnohé další služby, hlavně zábavu. Umožňují posílat obrázky a multimediální zprávy a hrát hry po síti. Většina nově představovaných mobilních telefonů má velké barevné displeje, mnohé jsou vybaveny vestavěným nebo přídavným fotoaparátem. Výjimkou nejsou ani další funkce, jako schopnost stahovat a spouštět programy či přehrávat hudbu.

Digitální fotoaparáty

V oblasti digitálních fotoaparátů jsme na CeBITu žádnou převratnou novinku neviděli. Všichni výrobci tu představili nové modely, většinou však šlo o vylepšení jednotlivých parametrů u již prodávaných modelů či o přidání nových uživatelských funkcí. Zvětšuje se rozlišení snímacích prvků, prodlužuje se rozsah transfokátorů a rozšiřuje se nabídka fotografických funkcí jednotlivých přístrojů. Ceny však nerostou – spíše klesají, což je příjemné. K rozšíření digitální fotografie jistě přispějí i nové modely inkoustových tiskáren, jež jsou schopny vytisknout barevné obrázky ve fotografické kvalitě. Zajímáte-li se o digitální fotografii a neměli jste příležitost do Hannoveru zajet, doporučujeme vám navštívit výstavu Interkamera. Ta se koná na pražském Výstavišti od 15. do 18. dubna.

Mezi digitálními videokamerami nás zaujal model Panasonic VDR-M30. Neukládá záznam na videokazety, ale přímo na disky DVD-R.

Displeje OLED šetří baterie

OLED (organic light emitting diode) je nový typ barevných displejů, vyvinutý společností Toshiba. Tyto displeje na rozdíl od běžných displejů TFT nepotřebují podsvícení, proto jsou lehčí a tenčí a spotřebují méně energie. Zároveň nabízejí lepší čitelnost při pohledu ze stran a rychlejší odezvu, která je potřebná pro pohyblivé obrázky (filmy, video, hry). Tato technologie se začíná objevovat zejména u mobilních zařízení, jako jsou digitální fotoaparáty a videokamery či mobilní telefony.

-ihe

Minolta Dimage F300

Ve vývojovém středisku společnosti Minolta si zřejmě řekli, že nemá cenu šetřit, a svůj nový kompaktní digitální fotoaparát Dimage F300 vybavili hned pětimegapixelovým CCD snímačem. Pojďme se podívat, jak se to projevilo na výsledcích tohoto na pohled nenápadného, ale slibně navrženého přístroje.

Slibné na fotoaparátu je především to, že i ve třídě přístrojů pro širokou uživatelskou obec se vysoké rozlišení a trojnásobný optický zoom kombinuje s rozšířenými funkcemi pro automatické snímání, se zdařilým designem a s kompaktním provedením. Určujícím prvkem každého fotoaparátu je objektiv, v případě modelu Dimage F300 vysouvací, ve vypnutém stavu zcela krytý v těle přístroje; dokonce i jeho přední čočka je zakryta lamelami. Proměnná ohnisková vzdálenost objektivu umožňuje až trojnásobný optický zoom (doplněný ještě čtyřnásobným zoomem elektronickým) s ekvivalentem pro kinofilm v rozsahu 38 až 114 mm. Vzdálené fotografované objekty tak lze dobře přiblížit. Za objektivem je ukryt CCD snímač; ten efektivně využívá pěti milionů pixelů, a tak v nejvyšším rozlišení můžeme očekávat obrázky s rozměry až 2560 × 1920 obrazových bodů.

Tím ovšem lákadla nového modelu Dimage nekončí. Fotoaparát dostal do vínku kromě funkcí pro fotografování také možnost nahrávat videosekvence, které mohou v závislosti na kapacitě paměťové karty a na rozlišení obsáhnout až dvacet minut záznamu. Nahrané záběry jsou samozřejmě ozvučené a zvukové poznámky lze nahrávat i samostatně, sice jen v telefonické kvalitě, ale až po dobu tří hodin. Všechny druhy záznamů (snímky, filmové klipy i zvukové záznamy) jsou postupně očíslovány a ukládají se na kartu v pořadí, ve kterém jsou pořízeny.

Vraťme se však k funkci, na kterou je potenciální majitel přístroje zvědavý jistě nejvíce, tedy k fotografování. Pro něj jsou na otočném ovladači určeny dva režimy: ruční nastavení a automatický. V automatickém

režimu má uživatel kontrolu nad rozlišením výsledného obrázku a může nastavit jedno z připravených schémat: pro fotografování portrétu, krajiny, nočních a sportovních scén. Chybět nesmí ani makrorežim, použitelný od 14 centimetrů. Nastavit lze také režim blesku (vynucený, automatický, případně redukci červených očí) a také korekci expozice (například pro fotografování objektů proti světlému pozadí). Chybí naopak ruční volba barevného podání, například pro fotografování pod žárovkovým osvětlením se přístroj přizpůsobuje automaticky, naštěstí většinou úspěšně.

Ruční nastavení dovoluje plnou kontrolu parametrů snímku; asi nejpoužívanější bude programovatelný režim, kdy uživatel nastaví důležité hodnoty (například čas nebo clonu) a fotoaparát automaticky dopočítá hodnoty ostatní. V takovém případě se však již určitě neobejdeme bez zapnutí nabídek na barevném displeji, kde se nastavuje režim ostření, barevné podání, ale také například citlivost. S tou jsme měli dosti potíže. Aparát totiž automaticky používá vyšší hodnoty, které sice umožňují snímání za horších světelných podmínek, avšak i při dobrém osvětlení aparát „vyrábí“ v obraze patrný šum, jehož se nelze nikdy zbavit úplně – bohužel ani s použitím speciální funkce. To je asi naše největší výtka k jinak poměrně ostrému obrazu. Na detailech, zvláště pak na ostrých hranách, si také lze všimnout občas dosti výrazného elektronického doostřování obrazu.

Nejen sportovní fotografové ocení režim UHS, který v nižším, ale stále příjemném rozlišení 1280 × 960 bodů dovoluje pořídit sekundovou dávku jedenácti snímků, které „ten správný okamžik“ určitě neunikne.

Fotoaparát Dimage F300 se snaží zaujmout hlavně jednoduchým ovládáním, ač je nabitý funkcemi a vyznačuje se vysokými technickými parametry. Někde se tedy musí projevit kompromis, například v již zmíněné kvalitě snímků, ale jinak jsme, snad kromě menšího dosahu blesku, závažnější výtky nezaznamenali. Potřebám běžného fotografa momentek a záběrů z dovolené, kterému je fotoaparát určen především, výkon dostačuje. Na ovládání si zuby nevylámeme ani technicky méně zdatný jedinec, což je spolu s příjemnými rozměry, hmotností a kompaktním tvarem důležitá devíza fotoaparátu Dimage F300.

Miroslav Stoklasa

Tlačítka pro ovládání transfokátoru jsou umístěna vpravo od displeje a spolu s dalšími dvěma tlačítky slouží také pro ovládání nabídky přístroje.

Snímky pořízené modelem Dimage F300 s přehledem dostačují i pro tiskovou přípravu.

Minolta Dimage F300

Kompaktní digitální fotoaparát

Snímač CCD: 5 milionů pixelů.

Zoom: 3× optický a 4× digitální.

Objektiv: 7,8 – 23,4 mm (ekvivalent pro kinofilm 38 až 114 mm).

Světelnost: F2,8 až F4,7, podle pozice transfokátoru.

Hledáček: optický a barevný 1,5" displej LCD.

Rozsah snímání: 14 – 55 cm makro až nekonečno.

Závěrka: 1/1000 s až 15 s.

Rozlišení: 640 × 480 bodů až 2560 × 1920 bodů.

Formát dat: TIF, komprimovaný JPG.

Záznamové médium: paměťová karta SD (v dodávce 64 MB).

Další funkce: záznam videa, diktafon, výstup na televizor.

Příslušenství: paměťová karta, zápěstní řemínek, datový a video kabel, lithioiontová baterie.

Rozměry: 111 × 56 × 38 mm.

Hmotnost: 185 g (bez baterie a paměťové karty).

Výrobce/poskytl: Minolta.

Cena včetně DPH: 24 990 Kč.

Studijní materiály na cédéčku

Velmi kvalitní výukové materiály týkající se Windows 2000 a MS Office 2000 dodává na náš trh firma Gopas pod názvem Knihovna elektronických kurzů Microsoft Office.

Knihovna elektronických kurzů MS Office

Orientační cena: 1260 Kč včetně DPH.

Další informace na ***www.gopas.cz*** nebo na telefonu 234 064 900.

Nároky na počítač: počítač s procesorem Pentium 90 a vyšším, Windows 98, 2000, XP.

Operační paměť: pro W98 nejméně 24 MB RAM, pro W2000 a XP nejméně 128 MB RAM.

Mechanika CD-ROM, MS Internet Explorer 6.0.

Ukázku najdete na přiloženém CD.

Někteří lidé preferují při studiu text tištěný, ale některé vzdělávací tituly, které plně využívají možnosti, jež nabízí dnešní počítače, dovolují učit se mnohem rychleji a bez zbytečných omylů. Proč?

Představte si, že se z mnohastránkové knihy naučíte pracně nějaký postup, třeba jak naformátovat text. Poté ve volné chvíli usednete k počítači a začnete hledat nabídky a tlačítka, na která máte klikat.

Jinou variantou je přijít k volnému počítači, vložit do něj cédéčko a bez jakékoliv instalace spustit výukový program. Vyberete kapitolu, kterou chcete studovat. Na obrazovce se objevuje stručné vysvětlení tématu. Psaný text je doplněn mluveným slovem, takže můžete poslouchat komentář a přitom sledovat ukázky na obrazovce.

Uživatelské rozhraní.

Po vysvětlení přijde na řadu praktická ukázka, do které se zapojujete. Program vás navádí na jednotlivé ovládací prvky a napovídá, jaké hodnoty je třeba nastavit. Výuku si můžete pustit, kolikrát potřebujete. Máte-li pocit, že látku už znáte, můžete zobrazit zadání cvičení. K tomu už však musíte použít programy, které jsou instalovány na vašem počítači.

A nakonec si můžete své znalosti ověřit v testu, ve kterém se ukáže, jak dobře látku znáte.

Přístup k informacím

Po vložení cédéčka do počítače se spustí ovládací program. Ten nabízí tři možnosti přístupu k datům: pomocí prohlížeče WWW stránek pro starší prohlížeče, pomocí MS Internet Exploreru 6.0 s doplňkem, který je součástí cédéčka, nebo prostřednictvím instalace na pevný disk.

Rozdíl mezi starší verzí prohlížeče a MS IE 6.0 je v malých vzhledových detailech a v trochu přehlednější orientaci.

Rozhodnete-li se pro instalaci na pevný disk, připravte si předem složku, do které budete výukové materiály instalovat. Při instalaci se můžete rozhodnout, které kapitoly si budete instalovat. Rozhodnete-li se pro všechny kapitoly, počítejte s úbytkem asi tří set šedesáti megabytů na pevném disku. Po instalaci přibylo v nabídce Start/Programy několik nových položek.

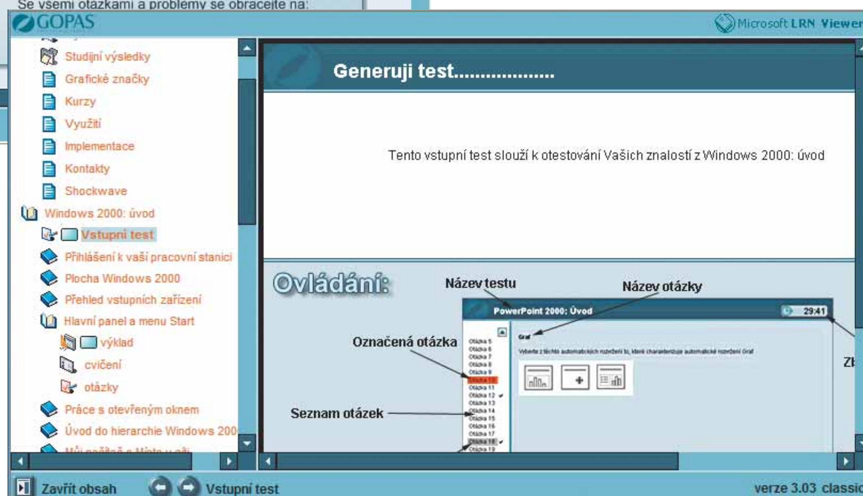
Náplň cédéčka

Jednotlivé kapitoly se zabývají následujícími produkty, a to ve verzi 2000: Windows, Word, Excel, PowerPoint, Outlook, Access, Project, Front Page a Visio. S výjimkou Windows a Visia, kde je jen úvod do systému, jsou každému produktu věnovány dvě nebo tři kapitoly. Součástí každé kapitoly jsou již zmíněná cvičení a testy. Každá kapitola je rozdělena do několika lekcí.

Shrnutí

Srozumitelné vysvětlení, rozdělené do krátkých navazujících úseků a doplněné ukázkami, a aktivní účast uživatele dělá z tohoto cédéčka velmi dobrého pomocníka pro zvládnutí prvních kroků s počítačem. Kapitoly věnované pokročilým uživatelům zajišťují, že se CD stane dobrým pomocníkem na dlouhou dobu.

-mzi

Příprava testu.

Výkon na cesty

O mobilní počítače je u nás stále větší zájem (za minulý rok se jich v ČR prodalo asi 75 000 ks), protože mají oproti stolním počítačům řadu výhod. Za jejich větším rozšířením stojí také cena, která v posledních letech rychle klesá, a tak dnes si můžete pořídit nový notebook za velmi příjemnou cenu.

Po noteboocích Acer Aspire 1304LC, Brave NoteLine 510 a LEO SmartBook 543XH, které jsme testovali v předchozích vydáních PPK, pořídíte dva ze čtyř tentokrát testovaných přenosných počítačů za cenu do padesáti tisíc korun. Jsou jimi Premio 2010N (39 638 Kč s DPH) a Toshiba S1410-604 (46 238 Kč s DPH). S cenou 54 990 Kč následuje model Amilo D 7820 a nejdražším notebookem v tomto testu je s cenou 64 538 Kč Asus M2400.

Tři notebooky (Asus, Premio a Toshiba) mají mobilní procesory. To jsou procesory úsporné při napájení z akumulátoru. U přístrojů Asus a Toshiba pracují na frekvenci 1,8 GHz – Asus má procesor Pentium 4 a Toshiba má procesor Celeron. V aplikačních testech podaly tyto dva notebooky téměř identický výkon a také při měření výdrže při chodu na baterie jsme u těchto přístrojů zjistili velmi podobné výsledky.

Třetím notebookem poháněným mobilním procesorem byl produkt české firmy AT Computers – Premio 2010N. Tento počítač se vyznačuje nízkou cenou a také výbornou výdrží při chodu na baterie. Na tom má nemalou zásluhu procesor Mobile Athlon XP 1400+, nenáročný na energii. Jeho výsledky v testech jsou však ve srovnání s ostatními testovanými notebooky nižší.

Naopak výkonu na rozdávání má notebook Fujitsu Siemens Amilo D 7820. Ten díky rychlému 2,4GHz procesoru Pentium 4 a také grafické kartě ATI Mobility Radeon 9000 ve všech výkonnostních testech exceloval. Použitý procesor však není verze přímo určená pro přenosné počítače – je to klasický procesor pro stolní systémy. Ten je oproti mobilním procesorům levnější, ale má vyšší nároky na napájení. V testu výdrže při chodu na baterie jsme u tohoto notebooku zjistili délku provozu 2:34 hod., což je pouze o minutu méně než u notebooku Asus. Toho je dosaženo díky akumulátoru s větší kapacitou.

Asus: těmito tlačítky můžete ovládat přehrávání zvukového CD, i když je notebook vypnutý.

Vybavení notebooků

Disketovou mechanikou jsou s výjimkou notebooku Asus standardně vybaveny všechny testované přístroje, potěšitelné je, že i u těch levnějších modelů jsou zabudovány kombinované optické mechaniky, které čtou disky DVD a vypalují na disky CD.

O použitých procesorech už byla řeč; co velmi ovlivňuje výkon, je i grafická karta. U modelů Asus a Premio má zpracování obrazových dat na starost čip integrovaný na základní desce; podstatně vyšší grafický výkon (zejména ve 3D herních aplikacích) mají modely Amilo D a Toshiba Satellite, které jsou vybaveny grafickými kartami. U Toshiby je použita grafická karta nVidia GeForce4 420 Go se 16 MB vlastní grafické paměti a u přístroje Amilo D padla volba na ještě výkonnější grafickou kartu ATI Mobility Radeon 9000 s 32 MB. Notebooky Amilo a Toshiba díky těmto kartám disponují také výstupy na TV.

U notebooků Asus, Premio a Toshiba se obraz zobrazuje na displeji s úhlopříčkou 14,1 palce, u modelu Fujitsu Siemens Amilo je displej 15palcový. Všechny displeje zobrazují ve stejném rozlišení, a to 1024 × 768 obrazových bodů.

Použité pevné disky mají velikost od 20 GB do 40 GB. 20GB úložný prostor nabízí nejlevnější notebook Premio, modely Amilo a Toshiba mají pevné disky s kapacitou 30 GB a notebook Asus nabízí 40GB pevný disk. Kromě největšího pevného disku má tento notebook také největší operační paměť (384 MB), ostatní recenzované modely mají 256 MB operační paměti. To je v dnešní době naprosto dostatečná velikost jak pro operační systém Windows XP Home Edition CZ, kterým jsou vybaveny všechny testované notebooky, tak i pro běžně používané aplikace.

Asus M2400 zaujme malými rozměry a možností přehrávat CD, aniž by byl notebook zapnutý.

Pohyb kurzoru po displeji ve všech případech ovládáte touchpadem (polohovací destičkou pod klávesnicí), pod kterým jsou umístěna dvě tlačítka se stejnou funkcí jako u běžné myši. K modelům Amilo a Premio lze díky portu PS/2 připojit externí myš či klávesnici. K notebooku Asus je přiložena malá myš, připojitelná přes rozhraní USB.

Asus M2400

Notebook Asus M2400 je s cenou 64 538 Kč nejdražším přístrojem v testu, má však atraktivní design – vrchní, příklop-

né víko má stříbrnou barvu, uvnitř je notebook černý. Notebook tak působí elegantně, ale stříbrná barva není příliš odolná vůči oděru. Uživatele tento model zaujme i malými rozměry a hmotností, která je 2,5 kg. Oproti ostatním testovaným notebookům nemá disketovou mechaniku, zato v jeho standardní výbavě najdete malou externí myš s optickým senzorem, připojitelnou přes USB, dále headset, sestávající z mikrofonu a sluchátka, a také brašnu pro přenášení notebooku.

Nabídka portů (k nimž se připojují různá periferní zařízení) je u Asusu standardní: je zde např. i port IrDA či port IEEE 1394, naopak z tradiční nabídky chybí port PS/2 pro připojení externí klávesnice nebo myši. U notebooků vybavených mechanikou pro čtení disků DVD (a tedy i filmových titulů DVD) je zvykem výstup na TV, který u notebooku Asus není.

Zajímavostí jsou čtyři tlačítka, jež jsou zabudována v přední části notebooku a která slouží k přehrávání CD, a dvě tlačítka pro nastavení hlasitosti – přehrávat hudební CD můžete díky nim přehrávat i při vypnutém notebooku. Reproduktory jsou zabudovány ve zkoseném levém a pravém předním rohu směrem dolů.

Klady a zápory

+ kombinovaná mechanika CD-RW a DVD-ROM
+ malé rozměry a hmotnost
+ možnost přehrávání CD při vypnutém notebooku
+ externí myš, headset, brašna

– vyšší cena

O výpočetní výkon se stará mobilní verze procesoru Pentium 4, v tomto případě pracující na frekvenci 1,8 GHz. Z 384 MB operační paměti je 16 MB nebo 32 MB (nastavuje se v Biosu) rezervováno pro grafický čip za účelem zpracování obrazu. Pro uložení dat slouží 40GB pevný disk.

V aplikačních testech si tento notebook vedl velmi zdárně, slabší byl výkon v herních testech. V testech délky provozu notebooku na baterie jsme naměřili čas 2:35 hod. Nové majitele kromě možnosti přehrávat cédéčka při vypnutém notebooku zaujme i malá hmotnost 2,5 kg.

Fujitsu Siemens Amilo D 7820

Pokud uvažujete o notebooku jako o náhradě stolního počítače, bude dobrou volbou model Amilo D 7820 (54 990 Kč s DPH), který kromě vysokého výkonu (v tomto testu je nejvýkonnějším notebookem) nabízí i 15palcový LCD monitor. Ten pracuje v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů. Použití většího displeje se však odrazilo na větších rozměrech notebooku, který má také větší hmotnost – 3,6 kg.

Fujitsu Siemens Amilo D 7820: notebook s 15palcovým displejem a výborným výkonem.

Přítomnost grafické karty, disponující vlastní grafickou pamětí (32 MB), je z hlediska všestranného využití notebooku výhodou. Speciální grafické karty totiž zpravidla poskytují podstatně vyšší grafický výkon než grafické čipy, které jsou integrovány na základní desce a které navíc pro zpracování grafiky využívají část hlavní operační paměti počítače. To je vidět i z výsledků, které najdete v připojené tabulce.

Klady a zápory

+ vysoký výkon
+ kombinovaná mechanika CD-RW a DVD-ROM

- větší rozměry a hmotnost

Ve všech výkonnostních testech tento notebook exceloval. Velkou výpočetní sílu mu dodává 2,4GHz procesor Pentium 4, který však není přímo určen pro přenosné počítače. To se projevuje hlavně na spotřebě energie. V testu provozu na baterie se však díky použitému akumulátoru s větší kapacitou (5880 mAh) tento notebook drží celkem statečně – pracovat na napájení z akumulátoru vydržel 2:34 hod. To je pouze o minutu kratší doba než v případě notebooku Asus, vybaveného mobilním procesorem (ale ten má akumulátor s kapacitou 4000 mAh). Na vyšší spotřebě se projevila

i přítomnost výkonnější grafické karty a také 15palcového LCD monitoru.

Kromě běžných portů pro připojení periferií nás zaujal výstup na TV (S-Video) a ne zcela běžný port PS/2 pro připojení externí klávesnice nebo myši. Cena 54 990 Kč je za notebook se skvělým výkonem velmi lákavá.

Premio 2010N

V oblasti výroby notebooků vycítily svou příležitost i české firmy, a tak nyní nabízejí i notebooky vlastních značek. Patří k nim i značka Premio firmy AT Computer. My jsme vyzkoušeli její notebook Premio 2010N s cenou těsně pod 40 000 Kč s DPH.

Víko s 14,1palcovým displejem má stříbrnou barvu, tělo je z tmavě modrého plastu. Celkově nevypadá notebook špatně – design přitom tradičně patřil k velkým slabinám „montovaných" notebooků méně známých značek.

Výbava tohoto přenosného počítače je dobrá – má dostatek paměti (256 MB), kombinovanou mechaniku a standardně i disketovou mechaniku. Pro uložení dat je zde 20GB pevný disk a součástí dodávky je i velmi pěkná taška značky Dicota. Kromě tradičních portů zde najdete i FireWire port a nyní už u notebooků ne zcela standardní port PS/2.

Klávesnice je celkem příjemná, jen klávesa Enter mohla být větší (je menší než klávesa Shift). Prostřednictvím kombinace kláves se reguluje jas displeje a hlasitost reproduktorů. Nad klávesnicí jsou čtyři tlačítka, kterými můžete spouštět nadefinované aplikace.

Výkon notebooku nebyl v testech nijak oslnivý. O výpočetní výkon se stará celkem slabý mobilní procesor AMD Athlon, označený jako 1400+. Slabší je i grafická část, protože o zobrazení se stará grafika integrovaná do čipové sady a využívá se také část operační paměti. Ovšem výdrž na baterie byla výborná. Notebook na ně totiž vydržel pracovat tři a půl hodiny, což je v této kategorii notebooků výborný výsledek. To společně s nízkou hmotností (2840 g) zajišťuje velmi dobrou mobilitu tohoto přenosného počítače. Celkově se tedy jedná o zajímavý produkt, který rozšiřuje nabídku na našem trhu.

Premio 2010N: tento notebook je v testu nejlevnější a má nejdelší výdrž při provozu na baterie.

Klady a zápory

- \+ kombinovaná mechanika CD-RW a DVD-ROM
- \+ výdrž na baterie
- \+ malá hmotnost
- \+ nízká cena
- \- výkon

Toshiba Satellite S1410-604

Notebooky značky Toshiba mají na trhu velmi dobrý zvuk. My jsme se o kvalitách této značky přesvědčili u modelu Satellite S1410-604 (46 238 Kč s DPH), který je poháněn mobilním procesorem Celeron s pracovní frekvencí 1,8 GHz a který je podobně jako notebook Amilo D vybaven i speciálním grafickým čipem. V tomto případě se o zpracování obrazu stará čip nVidia GeForce4 420 Go, který disponuje 16 MB grafické paměti a který má i výstup na TV. Na rozdíl od modelu Amilo s konektorem S-Video se zde propojení s televizorem realizuje prostřednictvím kabelu s konektorem RCA (kompozitní video).

V zadní části Toshiby jsou kromě konektoru RCA ještě pod odklopnou krytkou schovány port VGA a port paralelní. Nekryté jsou tři porty USB a zdířky modemu a síťové karty. V pravém boku je zabudována kombinovaná mechanika a disketová mechanika, v čele notebooku jsou tlačítka pro ovládání přehrávání CD (oproti Asusu však nejsou funkční při vypnutém notebooku), je zde výstup na sluchátka a vstup pro mikrofon, otočné kolečko pro ovládání hlasitosti a také port IrDA.

Ve výkonnostních testech jsme naměřili velmi dobrý výkon. V aplikačních testech je výkon velmi podobný výkonu notebooku Asus, v herních 3D testech se notebook Toshiba umístil na druhém místě, hned za výkonnostním premiantem tohoto testu – notebookem Amilo. V testu měření provozu na akumulátor vydržel notebook pracovat po dobu 2:47 hod.

Na druhém místě se za přístrojem Amilo (3,6 kg) tento model umístil i z hlediska hmotnosti (váží 3,3 kg) a rozměry má z testovaných notebooků největší. Uživatelé si také budou muset zvyknout na netradiční rozmístění kláves – napoprvé jsme např. museli hledat tlačítka Delete a Insert, která se nacházejí napravo od mezerníku.

Klady a zápory

- \+ kombinovaná mechanika CD-RW a DVD-ROM
- \+ vysoký výkon v herních aplikacích
- \- velké rozměry a hmotnost
- \- netradiční rozmístění kláves

Naopak musíme ocenit poměrně kvalitní reproduktory; ovládací tlačítka pro přehrávání zvukových CD, umístěná v čelní straně notebooku, na rozdíl od notebooku Asus však nefungují při zavřeném víku počítače. Oproti modelu Asus však Toshiba nabízí vyšší výkon v herních aplikacích a je dostupná za nižší cenu.

– mse, ptr

Toshiba Satellite S1410-604 nabízí velmi dobrý výkon za lákavou cenu.

	Asus M2400	Fujitsu Siemens Amilo D 7820	Premio 2010N	Toshiba Satellite S1410-604
Cena včetně DPH	64 538 Kč	54 990 Kč	39 638 Kč	46 238 Kč
Poskytl	AT Computers, a. s.	Fujitsu Siemens Computers, s. r. o.	AT Computers, a. s.	CHG Trade, a. s.
WWW adresa	www.atcomp.cz	www.fujitsu-siemens.cz	www.atcomp.cz	www.chgtrade.cz
Záruka	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky
Technické parametry				
Procesor/frekvence	Mobile Pentium 4/1,8 GHz	Pentium 4/2,4 GHz	Mobile Athlon XP 1400+	Mobile Celeron/1,8 GHz
Velikost operační paměti	384 MB	256 MB	256 MB	256 MB
Displej a grafika				
Displej/rozlišení	TFT 14,1"/1024 × 768	TFT 15"/1024 × 768	TFT 14,1"/1024 × 768	TFT 14,1"/1024 × 768
Grafický čip/ grafická paměť	SiS 650/16 MB nebo 32 MB (sdílená)	ATI Mobility Radeon 9000/32 MB	S3 Twister K/8 MB, 16 MB nebo 32 MB (sdílená)	nVidia GeForce4 420 Go/16 MB
Výstup na TV	Ne	Ano (S-Video)	Ne	Ano (kompozitní výstup)
Mechaniky				
Pevný disk/kapacita	IBM/40 GB	Fujitsu/30 GB	Toshiba/20 GB	Hitachi/30 GB
Optická mechanika	CD-RW/DVD-ROM Toshiba SD-R2102 8×8×24×8×)	CD-RW/DVD-ROM QSI SBW-241	CD-RW/DVD-ROM QSI SBW-161	CD-RW/DVD-ROM Toshiba SD-R2212 (8×24×16×10×)
Disketová mechanika	Ne	Ano	Ano	Ano
Ostatní vybavení				
Síťová karta/ modem	Ano/ano	Ano/ano	Ano/ano	Ano/ano
Akumulátor	Li-Ion, 4000 mAh	Li-Ion, 5880 mAh	Li-Ion, 4000 mAh	Li-Ion, 4500 mAh
Porty USB/ IEEE1394	2/1	2/1	2/1	3/0
Operační systém v ceně	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ
Rozměry a hmotnost				
Rozměry (š × h × v)	306 × 253 × 41 mm	326 × 275 × 43,6 mm	330 × 268 × 34 mm	328 × 287 × 52 mm
Hmotnost	2,5 kg	3,6 kg	2,8 kg	3,3 kg
Výsledky testů*				
Celkový aplikační výkon SYSmark 2001	169	216	105	168
– internetové apl.	187	253	111	184
– kancelářské apl.	153	184	99	153
Quake 3 Arena (1024 × 768 – 16 bitů/32 bitů) [fps]	36,2/26,9	159,6/146,2	10,0/-	120,8/103,0
Výdrž při napájení z akumulátoru	2:35 hod.	2:34 hod.	3:29 hod.	2:47 hod.

* Vyšší hodnoty označují vyšší výkon.

Toshiba má paralelní port, port VGA a výstup na TV skryty pod krytkou, v zadní části jsou situovány i reproduktory.

Bezpečně na internet

Na tři úspěšné luštitele dnešní křížovky čekají hodnotné ceny od společnosti Mikenopa: Jde o firewall ZyWALL 1, o ISDN modem Omni.net Plus a o analogový modem Omni 56K.

Společnost Mikenopa, a. s., je zastoupením značky ZyXEL pro Českou republiku.

Nabízí komplexní řešení pro vysokorychlostní a bezpečné připojení k internetu.

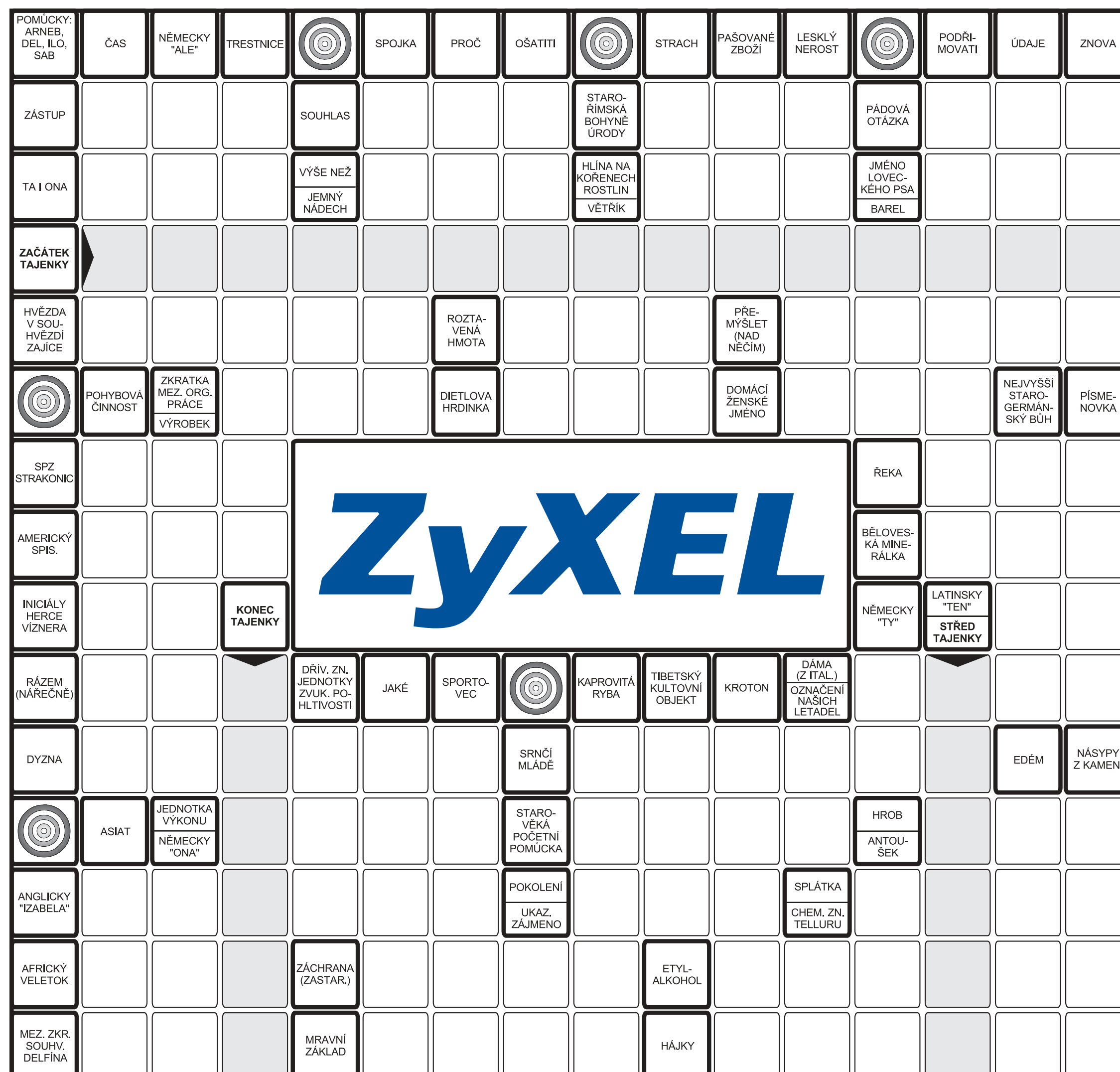
Kontakty:
Mikenopa, a. s.
Hradecká 1151-2
500 03 Hradec Králové
Česká republika
www.zyxel.cz
www.mikenopa.cz

Dnešní otázka:

Jak se jmenuje řada populárních bezpečnostních firewallů ZyXEL?
a) Prestige;
b) ZyAIR;
c) ZyWALL.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 28. dubna 2003** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **ZYXEL** na adresu **Vogel Burda Communications, odd. marketingu, P. O. Box 77, 186 21 Praha 8**, nebo elektronickou poštou na adresu: **krizovka07@ppk.cz**.
Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Ze správných odpovědí vylosujeme výherce, jejichž jména zveřejníme v **PPK č. 10/2003**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou **SMS zprávy** na číslo **728 367 037**.
Adresu, text tajenky a odpověď na otázku oddělte prosím hvězdičkou.
Příklad: JAN NOVAK VINOHRADSKA52 15000 PRAHA5*TEXT TAJENKY*ODPOVED NA OTAZKU

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 4/2003** zní:
Monitory iiyama s technologií Diamondtron®MM se vyrábějí ve velikostech 17" a 19" (odpověď a).

Tajenka křížovky z **PPK č. 4/2003** zní:
Value for money.

Ceny od společnosti **iiyama Czech** vyhrávají:
15" LCD monitor dostane Jaroslav Štěpán z Kamenického Šenova, batůžek vyhrává Oldřich Maršík z Vyškova, tričko Josef Beneš z Prahy 4 a čepice čekají na Pavlínu Černíkovou z Brna a na Alenu Dlouhou z Kladna. Gratulujeme!

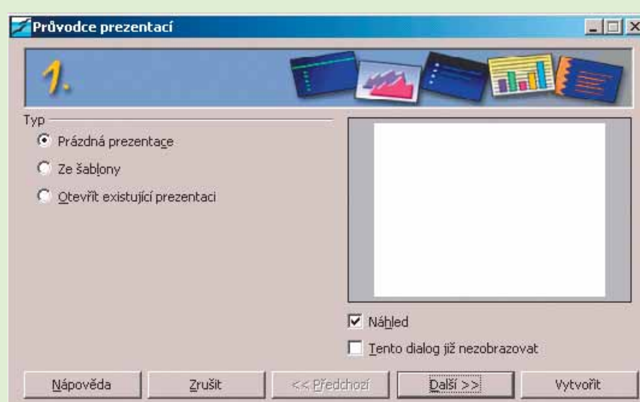
Prezentace snadno a rychle

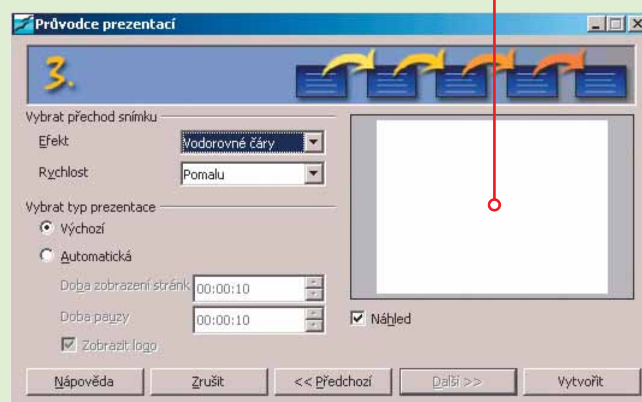
V balíku programů OpenOffice, který jste si mohli nainstalovat z našeho CD, najdete kromě jiného také program Impress pro vytváření působivých prezentací.

K čemu taková prezentace slouží? Využijete ji, např. pokud budete chtít prezentovat nějakou svoji myšlenku nebo produkt před ostatními posluchači. V prezentaci si vytvoříte osnovu svého projevu a doprovodíte ji obrázky. Prezentace by měla být pěkně vizuálně zpracovaná a přehledná. Můžete ji prezentovat na monitoru počítače, a pokud máte k dispozici projektor, můžete ji promítat.

Průvodce prezentací

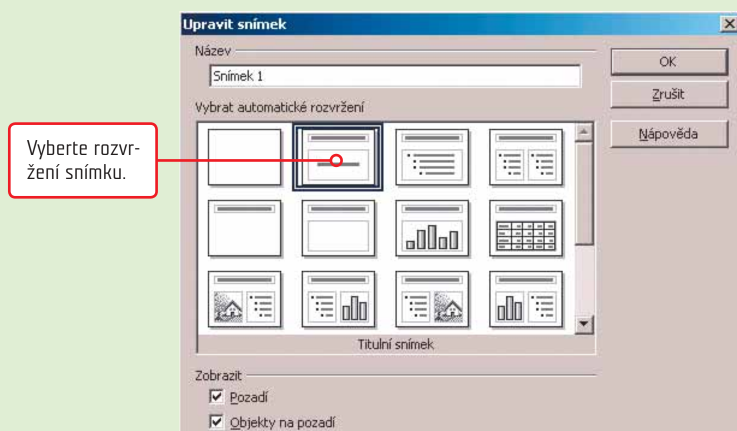
Poté, co program Impress spustíte, zobrazí se okénko **Průvodce prezentací**. Nejprve si vyberete, zda chcete otevřít již existující prezentaci, nebo šablonu, a tu pak můžete dotvořit. Chcete-li vytvořit zcela novou prezentaci, klikněte na tlačítko **Prázdná prezentace** a poté na tlačítko **Další**. Na další stránce určete, co bude výstupním médiem prezentace – zda ji vytisknete na papír, nebo na fólii, anebo zda ji zobrazíte v počítači. Opět klikněte na tlačítko **Další** a na poslední stránce si v rozbalovacím seznamu **Efekt** určete způsob, jakým budou dvě strany prezentace přecházet v sebe, a také rychlost tohoto přechodu. Vpravo v okénku můžete pozorovat v malém náhled výsledku. Nakonec klikněte na tlačítko **Vytvořit**.

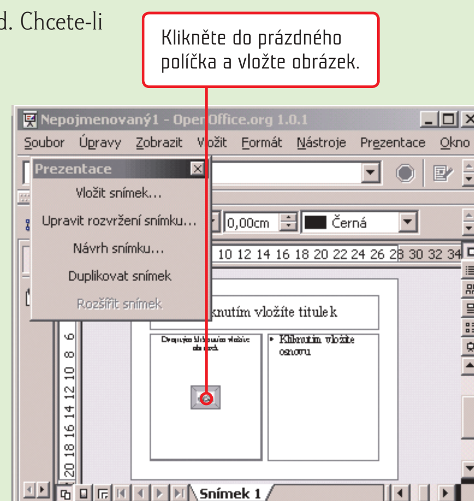

Vložení obrázku

Tím se otevře okno programu se spuštěným dialogovým oknem **Upravit snímek**. Nejprve prezentaci nějak nazvěte, vyberte ze seznamu jeden typ prezentace a klikněte na tlačítko OK. Podle toho, který typ prezentace si vyberete, můžete do dokumentu vkládat různé objekty, např. obrázek nebo graf. Klikněte dvakrát do políčka, kam se má obrázek vložit. Tím se otevře okénko pro vyhledání obrázku, a to nejprve ve složce programu OpenOffice, kde najdete mnoho různých obrázků, které mohou sloužit jako hezký podklad prezentace. Pokud na jméno souboru kliknete, vpravo se zobrazí náhled. Chcete-li vložit vlastní obrázek, vyhledejte jej ve stromové struktuře. Poté, co se obrázek vloží, můžete jím ještě různě pohybovat a upravovat jeho velikost tím, že zatáhnete myší za jeho hraniční body.

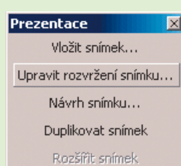

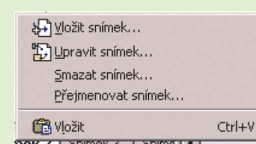
Vložení textu

Vložit text do prezentace je také velmi snadné. Klikněte do políčka, které je označeno jako titulek, a vepište sem název prezentace. Poté totéž učiňte v případě osnovy prezentace – budou to vlastně názvy dalších snímků (listů) prezentace. Text můžete upravit (formátovat) úplně stejně jako v textovém dokumentu. Označte jej tedy a stiskněte pravé tlačítko myši. Zde je dostupná standardní nabídka pro formátování textu, tedy nabídka velikosti písma, jeho typu apod. Pokud byste chtěli provádět ještě pokročilejší úpravy textu, vyberte si nabídku **Znak**. Pole s textem lze upravovat stejným způsobem jako vložený obrázek.

Další snímky

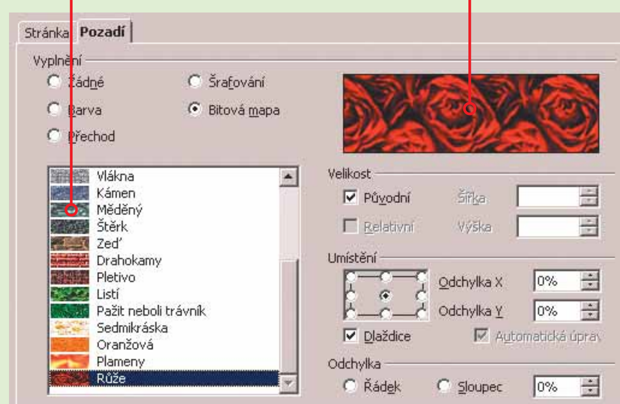
K prezentaci je nyní třeba připojit další snímky a upravit je. Další snímky, které budou následovat po hlavní stránce, se již vytvořily podle osnovy, kterou jste vytvořili na hlavní stránce. To tedy znamená, že se vytvořilo tolik snímků, kolik bodů je v osnově, a se stejnými názvy. Do těchto snímků přepnete kliknutím na záložku v dolní liště programu. Chcete-li snímek přejmenovat nebo vymazat, klikněte na tuto záložku pravým tlačítkem myši a poté si vyberte příslušnou nabídku. Přepněte tedy do příslušného snímku, který chcete upravovat. V každém snímku máte k dispozici panel **Prezentace** s nabídkou týkající se úpravy snímků. Tento panel je umístěn volně v okně prezentace. Klikněte na nabídku **Upravit rozvržení** snímku. Tím se otevře stejné dialogové okno jako na hlavní stránce prezentace, kde si vybíráte rozvržení snímku – tedy to, kam se do snímku vloží text, obrázek atd. Do prezentace lze také přidávat další snímky, snímky duplikovat apod. Tyto nabídky jsou dostupné opět na panelu **Prezentace**. Nezapomeňte, že snímky se budou promítat lineárně – tedy tak, jak jdou za sebou podle záložek v dolní liště programu.

Další úpravy snímku

Další úpravu stránky se snímkem provedete pomocí nabídky **Formát**, položka **Stránka**. Tím se otevře dialogové okno Nastavení stránky se dvěma kartami. V první kartě **Stránka** si můžete nastavit velikost stránky pro případ, že byste stránky s prezentací tiskli na papír. Určíte zde velikost okrajů a také to, zda má být stránka orientována na výšku, nebo na šířku. Nyní přepněte do karty **Pozadí**. Zde určíte, jak bude vypadat pozadí snímku. Pokud byste chtěli, aby pozadí bylo pouze bílé, vyberte první možnost **Vyplnění** – **Žádné**. Podle toho, kterou možnost si vyberete, se bude měnit i další nabídka, týkající se toho, jak bude pozadí vypadat. Kliknete-li na možnost **Barva**, budete si moci vybrat z barevného spektra barvu pozadí. Jestliže byste chtěli pozadí vícebarevné, klikněte na možnost Přechod. Pozadí prezentace může být také šrafované nebo jej může tvořit bitmapový obrázek s pravidelným vzorem. Tyto obrázky jsou dostupné pod možností **Bitmapová mapa**. Pokud si tuto možnost vyberete, zjistíte, že v programu je k dispozici mnoho obrázků a že jejich vzhled můžete ještě různě upravit. Poté, co svoje volby potvrdíte kliknutím na tlačítko **OK**, vrátíte se zpátky do vytvářené prezentace a budete dotázáni, zda se toto nastavení má projevit pouze na aktuální stránce, nebo na všech stránkách prezentace.

Uložení a spuštění prezentace

Nakonec zbývá prezentaci uložit. Z nabídky **Soubor** vyberte položku **Uložit**, v dialogovém okně prezentaci pojmenujte a vyberte na disku místo, kam se má prezentace uložit. Nyní vyberte z rozbalovacího seznamu **Uložit jako typ** formát, ve kterém má být prezentace uložena. Chcete-li, aby prezentaci bylo možné spustit např. i v programu PowerPoint od Microsoftu, vyberte tento formát ze seznamu. Pokud si chcete prezentaci prohlédnout tak, jak ji uvidí ostatní uživatelé, vyberte z nabídky **Prezentace** příkaz **Spustit prezentaci**.

-mia

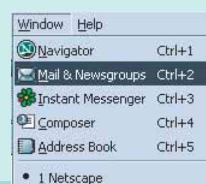
Pošta v Netscape Navigatoru

Pokud jste si program Netscape Navigator instalovali z našeho CD, pak jste obdrželi nejenom program na prohlížení internetových stránek, ale i spoustu dalších šikovných nástrojů, které využijete na internetu. Jedním z nich je také program pro práci s elektronickou poštou.

Jak otevřít okno s programem

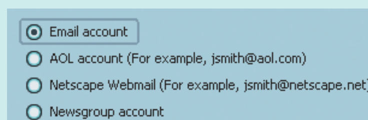
Program pro práci s elektronickou poštou je součástí programu Netscape Navigator, takže již není nutné nic instalovat dodatečně. Program spustíte jednoduše z Netscape Navigatoru. Zde z nabídky **Windows** vyberte položku **Mail & Newsgroups**. Tím se otevře okno programu.

Jak si přidat nový e-mailový účet

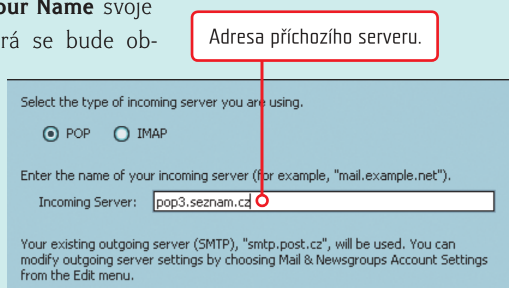
Abyste mohli prostřednictvím programu psát a přijímat e-maily, musíte si do programu přidat své e-mailové konto. To znamená, že programu dáte vědět, odkud má zprávy stahovat a kam je má posílat. E-mailové konto jste buď obdrželi od svého providera (poskytovatele připojení), anebo jste si je zcela zdarma vytvořili sami na internetových stránkách, jako je např. Seznam nebo Centrum.

Průvodce připojením e-mailového konta se buď spustí automaticky, nebo jej můžete spustit z nabídky **File/New/Account**. Na první stránce tohoto průvodce zatrhněte možnost **Email account** (Nový účet) a klikněte na tlačítko **Next** (Další). Na další stránce zadejte do řádku **Your Name** svoje jméno nebo přezdívku, která se bude objevovat u těch uživatelů, kteří od vás obdrží e-mail v řádku Od:. Do dalšího řádku vepište svoji e-mailovou adresu k účtu, který chcete připojit. Opět klikněte na tlačítko **Next**

a na další stránce zatrhněte možnost POP (označení příchozího serveru) a do dalšího řádku vepište celou jeho adresu (např. smtp.seznam.cz). Na následující stránce zadejte přihlašovací jméno, pomocí kterého se přihlašujete k e-mailové schránce (většinou to bývá část e-mailové adresy před znakem @). Poté zadejte e-mailovou adresu, kterou chcete připojit. Na poslední stránce uvidíte souhrn všech údajů, které jste zadávali, a klikněte na tlačítko **Finish**. Tím je váš účet vytvořen.

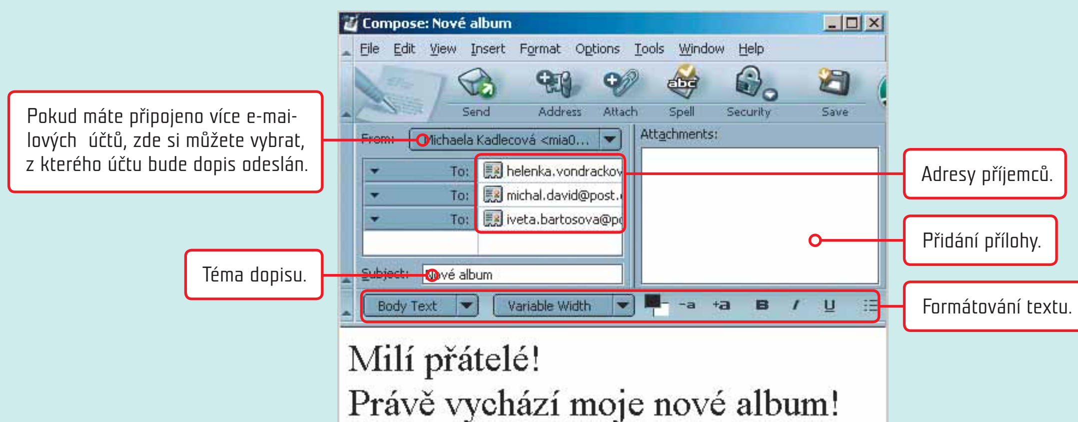
Abyste toto konto mohli k programu připojit, potřebujete znát čtyři údaje. Přihlašovací jméno a heslo pro vstup do své e-mailové schránky si jistě pamatujete, avšak do programu je třeba ještě zadat adresu tzv. POP3 (pro přijímání e-mailů) a dále SMTP (tedy adresu serveru, který odesílá vámi vytvořené e-maily na ty správné adresy). Tyto dvě adresy bývají často v tomto tvaru: název serveru.smpt.cz a název serveru.pop3.cz. Zcela jistě tyto informace zjistíte na internetových stránkách poskytovatele připojení nebo na stránkách s e-mailovým účtem.

Píšeme zprávu

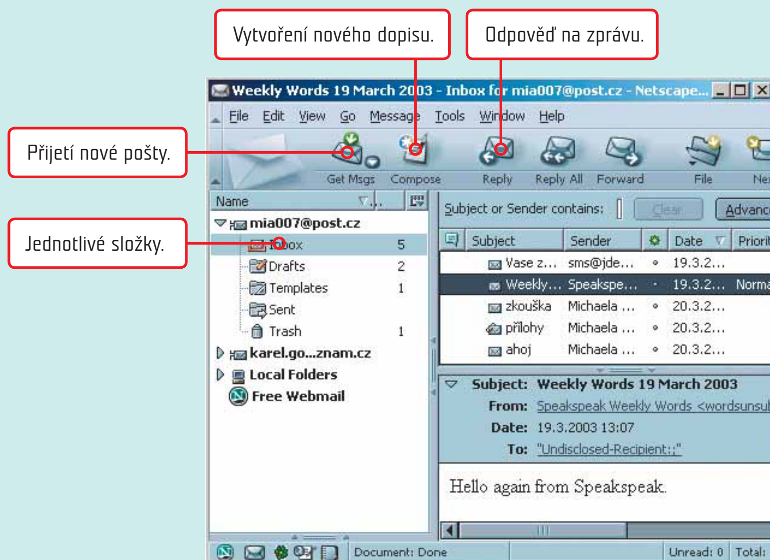
Klikněte na tlačítko **Compose** v nástrojové liště. Tím se otevře okénko s novou zprávou. Do políčka **To:** vepište e-mailovou adresu příjemce. Pokud chcete vložit více adres, stiskněte vždy klávesu Enter poté, co jednu adresu dopíšete. Do řádku u položky **Subject** vepište nadpis (téma) dopisu. Do volného pole dole můžete začít psát text dopisu. Tento text můžete prostřednictvím tlačítek a rozbalovacích seznamů v liště nad tímto políčkem upravovat. Pokud chcete přidat k dopisu nějakou přílohu (soubor), klikněte do volného políčka **Attachments** a v dalším okénku soubor vyhledejte. Pokud píšete dopis v angličtině, pak si můžete dát opravit pravopis (tlačítko **Spell** se symbolem abecedy). Poté, co psaní dopisu dokončíte, můžete si vybrat, zda jej okamžitě odešlete (**Send**), nebo zda jej uschováte (tlačítko **Save**) do složky s koncepty (**Drafts**).

Odeslání a přijetí zpráv

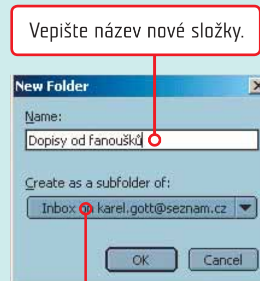
Chcete-li odeslat poštu uschovanou ve složce k odeslání a přijmout novou poštu ze serveru, klikněte na tlačítko **Get Msg**. Při prvním přihlášení se objeví okénko, do něhož je nutné vepsat heslo, pomocí kterého se přihlašujete ke své schránce. Pokud zatrhnete políčko u položky **Use Password Manager...**, pak se toto heslo uloží a při dalším stahování a odesílání pošty již není nutné heslo zadávat. Na přijatou zprávu můžete buď ihned odpovědět (**Reply**), nebo ji přeposlat (**Forward**) dalším uživatelům. Stačí řádek se zprávou označit kliknutím a poté kliknout na tlačítko v nástrojové liště.

Poštovní složky

V programu máte na dopisy standardně k dispozici čtyři složky. V první složce **Inbox** najdete veškerou příchozí poštu. Ve složce **Drafts** jsou koncepty dopisů k odeslání. Odeslané dopisy najdete ve složce **Sent**. Do složky **Templates** si můžete uložit vytvořené šablony dopisů. Do složky **Trash** se přesunují vymazané dopisy. Jestliže chcete vytvořit novou složku, klikněte pravým tlačítkem na název účtu vlevo ve sloupečku, z místní nabídky vyberte položku **New Folder** a v dalším okénku tuto složku pojmenujte. Pokud chcete vytvořit podsložku nějaké stávající složky, vyberte tuto složku z rozbalovacího seznamu **Create as...** Chcete-li do nové složky přesunout některé dopisy, pak to můžete provést buď prostým přetažením, nebo tak, že kliknete na tento dopis pravým tlačítkem myši a poté si z místní nabídky vyberete položku **Move To** a dále složku, kam chcete dopis umístit.

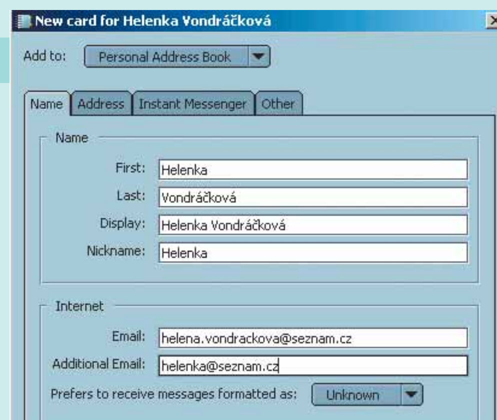

Adresář

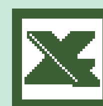

Abyste nemuseli zadávat adresu uživatele pokaždé znovu, je dobré si vytvořit adresář. Z nabídky **Window** v hlavní liště vyberte položku **Adress Book**. Ve stejnojmenném okénku klikněte na tlačítko **New Card**. V tomto okénku vyplňte na kartě **Name** jméno (**First**), příjmení (**Last**), případně přezdívku (**Nickname**). Poté zadejte internetovou adresu uživatele. Nahoře v okénku si vyberete, kam se má adresa zařadit. Standardně máte k dispozici dva adresáře.

-mia

Začínáme s Excelem

Tabulkové procesory jsou programy, které se v praxi často používají. V článku přinášíme několik tipů, které mohou přijít vhod začínajícím uživatelům.

Označování buněk

Podobně jako v textovém editoru označujete části textu, u kterých chcete např. změnit písmo, tak i v tabulce označujete jednotlivé buňky nebo části tabulky, u kterých chcete provést hromadnou změnu.

Pro části tabulky, se kterými pracujete, se používá název *oblast* nebo *úsek*. Oblast zadáte tak, že zapíšete adresu levé horní a pravé dolní buňky, které jsou odděleny dvojtečkou.

Příklad zadání úseku: **B2:C5** – viz připojený obrázek.

Oblast je pravoúhelníková část, má tedy tvar obdélníka nebo čtverce. Je-li třeba, můžete označit několik takových oblastí naráz.

Aktivní buňka je buňka, jejíž obsah můžete upravit (editovat). Poznáte ji podle toho, že je orámována silnější čarou.

Označená oblast.

Aktivní buňka.

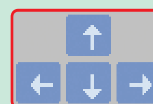
Označení libovolné oblasti

Chcete-li označit jen jedinou buňku, postačí, když do této buňky kliknete. Chcete-li označit více buněk, můžete použít myš nebo klávesnici.

Při použití myši nastavte ukazovátko nad buňku, jež je levým horním rohem oblasti, kterou chcete označit. Poté přetáhněte myš nad buňku, která tvoří pravý dolní roh této oblasti.

Chcete-li použít pro označení této oblasti klávesnici, pak nastavte aktivní buňku tak, aby byla v levém horním rohu oblasti, kterou chcete označit. Poté stiskněte a držte stisknutou klávesu **Shift**. Pomocí kláves pro posun kurzoru přesuňte označení aktivní buňky tak, aby byla označena buňka, která je v pravém dolním rohu označované oblasti. Jste-li s označenou oblastí spokojeni, klávesu **Shift** uvolněte (obr. 1).

1. Nastavte aktivní buňku tak, aby byla v levém horním rohu označované oblasti. Stiskněte a držte klávesu **Shift**.

2. Pomocí kláves pro posun kurzoru přesuňte aktivní buňku.

3. Až budete se zadáním označené oblasti spokojeni, klávesu **Shift** uvolněte.

Obr. 1: Označení oblasti pomocí klávesnice.

Co je tažení myší?

Tažení myší je technika, která se používá pro označování určité části obrazovky nebo okna.

Označovaná oblast je vždy pravoúhlá.

Chcete-li určitou oblast označit, nastavte ukazovátko na jeden z rohů označované oblasti. Dejte pozor, aby se myš nehýbala. Poté stiskněte a držte stisknuté levé tlačítko myši a myš přesuňte tak, aby se ukazovátko přesunulo na protilehlý roh označované oblasti. Pohybem myši kreslíte obdélník, který ukazuje označenou oblast. Až budete s rozměry označené oblasti spokojeni, levé tlačítko myši uvolněte.

V případě, že jste si to během označování rozmysleli a nechcete akci dokončit, stiskněte před uvolněním tlačítka myši klávesu **Esc** (Escape) v levé horní části klávesnice.

Stejnou techniku používáte např. při přesouvání označených položek a při změně velikosti okna.

Jak zrušit označení?

Označení buněk zrušíte kliknutím na libovolnou buňku tabulky.

1. Nastavte ukazovátko na roh označované oblasti. Stiskněte a držte stisknuté levé tlačítko myši.

2. Přesuňte ukazovátko na protilehlý roh označované oblasti.

3. Až budete s rozměry oblasti spokojeni, levé tlačítko myši uvolněte.

Označení celého sloupce a řádku

Podíváte-li se na tabulku, vidíte na horním a levém okraji tlačítka s názvy sloupců (A, B, C, ...) a s čísly řádků (obr. 2).

Kliknete-li na název sloupce, tento sloupec označíte.

Kliknete-li na číslo řádku, tento řádek označíte.

Chcete-li označit více sloupců za sebou, nastavte ukazovátko myši na první z nich. Tažením myší označte názvy vybraných sloupců (obr. 3).

Stejný postup platí pro označování více řádků.

Označení sloupců.

Označení řádků.

Obr. 2

Tažením myší označte názvy vybraných sloupců.

Obr. 3

Označení celé tabulky

Chcete-li označit všechny buňky v tabulce, klikněte na tlačítko, které odděluje tlačítka s názvy řádků a tlačítka s názvy sloupců (obr. 4).

Kliknutím na toto tlačítko označíte všechny buňky v tabulce.

Obr. 4

Jak přemístit položku tažením myší?

Postup při přesouvání položky je velmi podobný jako při označování. Rozdíl je na začátku: ukazovátko nastavíte na položku, kterou chcete přesunout. To, že ukazovátko je na správném místě, je obvykle naznačeno změnou tvaru ukazovátka. Máte-li např. táhnout pravý dolní roh aktivní buňky, změní se tvar ukazovátka v černý křížek. Máte-li táhnout hranici mezi sloupci, změní se tvar ukazovátka ve svislou čáru se dvěma vodorovnými šipkami.

Co dělat s příliš dlouhým textem

Občas se stane, že se text v buňce zkrátí nebo že se místo čísla či data objeví řada křížků. Oba úkazy mají stejnou příčinu: hodnota, která se má zobrazit, se do buňky nevejde (obr. 5). Co s tím? Možností je několik. Stane-li se to u čísla, máte v podstatě dvě možnosti: buď zmenšit písmo, kterým je hodnota zobrazena, nebo zvětšit šířku sloupce. Obě možnosti můžete také zkombinovat.

U textů lze navíc nastavit zalamování textu nebo přizpůsobení textu buňce. Výška řádku se tím samozřejmě zvětší.

Změna šířky sloupce

V řádku s názvy sloupců nastavte ukazovátko na pravou hranici sloupce, jehož šířku chcete měnit. Tažením myší tuto hranici posuňte podle potřeby.

Zalamování textu

Zalamovat obsah buňky má smysl pouze v případě, že v buňce je zapsaný text. Znamená to, že dlouhý text přejde v buňce na další řádek. Chcete-li zalomit text jen v jediné buňce, klikněte do ní. Chcete-li zalamovat text ve více buňkách, označte je.

Poté z nabídky **Formát** vyberte příkaz **Buňky**. V dialogovém okně klikněte na záložku **Zarovnání**. Na kartě označte položku **Zalomit text** a klikněte na tlačítko **OK** (obr. 6).

Přizpůsobení buňce

V tomto případě upraví Excel velikost písma tak, aby se text do buňky vešel celý. U příliš dlouhých textů to může vést k písmu, které již není čitelné. V případě, že se to stane, vyberte z nabídky **Úpravy** příkaz **Zpět**. Přizpůsobení textu zapnete tak, že v dialogovém okně *Formát buněk* na kartě *Zarovnání* označíte položku **Přizpůsobit buňce** (obr. 6).

Zobrazení zkráceného textu.

Celý text zapsaný v buňce.

Obr. 5

Číslo je pro zobrazení v buňce příliš dlouhé.

Klikněte na záložku **Zarovnání**.

Obr. 6

Položky pro přizpůsobení textu.

Doplňování názvů dnů a měsíců

Potřebujete-li do tabulky vepsat např. názvy všech měsíců v roce, názvy dnů v týdnu apod., může část práce udělat Excel za vás. Postup je stejný pro vytváření řady dnů i měsíců, ukážeme si jej pro názvy dnů.

Název prvního dne, kterým má vaše řada dnů začínat, např. středa, zapište do tabulky. Zápis potvrďte stiskem klávesy **Enter**. Poté klikněte do buňky s názvem dne, ukazovátko myši nastavte na pravý dolní roh této buňky a tento roh zatáhněte myší přes buňky, do kterých chcete zapsat názvy dnů (obr. 7). Všimněte si malého obdélníčku, zobrazujícího hodnotu, kterou Excel zapíše do poslední označené buňky.

Podobným způsobem můžete také vytvořit řadu čísel. V tomto případě je však třeba zapsat alespoň dvě čísla této řady. Excel si zjistí jejich rozdíl a do dalších buněk pak zapíše čísla, která jsou o tento rozdíl zvětšená.

Např. máte-li v prvních dvou buňkách čísla 1 a 3, Excel do dalších buněk vyplní hodnoty 5, 7, 9 atd., v matematice se to označuje jako aritmetická posloupnost.

Máte-li na vyplňování řad větší nároky, otevřete si dialogové okno **Řady** (z nabídky **Úpravy** vyberte postupně příkazy **Vyplnit** a **Řady**).

-mzi

1. Zapište název dne, kterým má řada názvů začínat.

Hodnota v poslední označené buňce.

Obr. 7

2. Pravý dolní roh buňky zatáhněte myší přes oblast, do které chcete zapsat názvy dnů.

Úpravy internetových stránek

V textovém procesoru 602Text je možné snadno upravovat dokumenty formátu HTML a při troše skromnosti se tu dají i vytvářet. Dnes si ukážeme, jak dokument HTML načíst a jak se orientovat v jeho obsahu.

Webové stránky se od běžných dokumentů liší v mnoha věcech. Text sám obsahuje odkazy na jiné stránky i na další místa téže stránky, obrázky a jiné multimediální doplňky musí být v samostatných souborech, stránka nemá pevně stanovené okraje a použití stylů je tu řízeno trochu jinými pravidly. Přesto i v procesoru 602Text je možné dokumenty ve formátu HTML snadno upravovat a při troše skromnosti i vytvářet. Dnes si ukážeme, jak dokument HTML načíst a jak se orientovat v jeho obsahu.

Načtení dokumentu ve formátu HTML

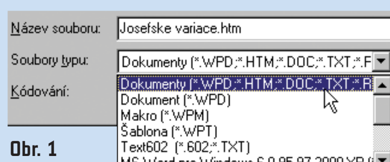
Dokument ve formátu HTML načtete příkazem **Otevřít** z nabídky **Soubor**, tak jako každý jiný dokument.

Jak vidíte na obr. č. 1, v dialogovém okně Otevření souboru je volič typu souboru standardně nastaven na položku **Dokumenty (*.WPD, *HTM, *.DOC, *,TXT, *.RTF)**. Pokud ji ponecháte, vidíte v okně pro volbu souborů směs dokumentů různých typů; mezi nimi sice i ty, které jsou ve formátu HTML, ale jsou tu i všechny ostatní, které v této chvíli vidět nepotřebujete.

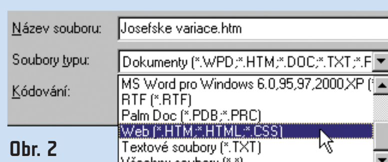
Jednodušší bude sáhnout trochu níže a zvolit položku **Web (*.HTM, *.HTML, *.CSS)**. Pak v dialogovém okně uvidíte jen ty dokumenty, které mají potřebný formát.

Po výběru vhodného souboru se dokument načte do okna programu 602Text.

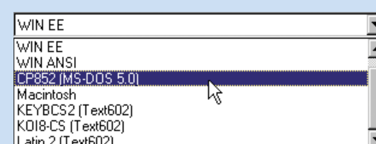
Může se stát, že vám text bude sice povědomý, ale bude trochu připomínat klínové písmo. V tom případě zkuste voličem **Kódování** nastavit jiné kódování češtiny; nejspíš zkusmo, dokud se nestrefíte. Až budete dokument ukládat, nastavte volbu **WIN EE** a problémům se tak propříště vyhnete.

Obr. 1

Obr. 2

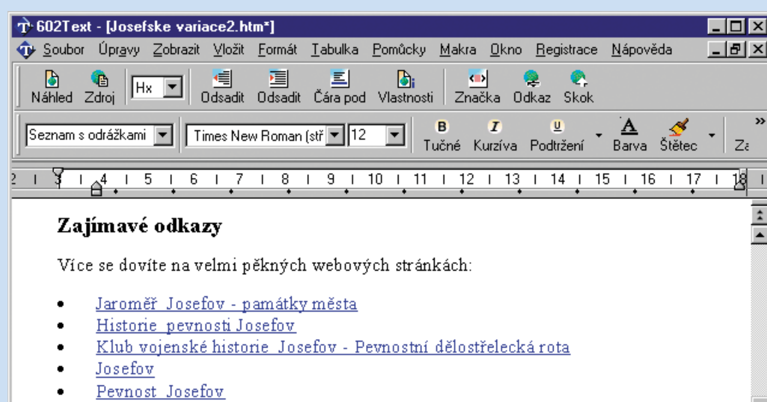

Obr. 3. Jednotlivé položky v rozbalovacím seznamu Kódování vám umožní převést dokument uložený s jiným kódováním češtiny do srozumitelné podoby.

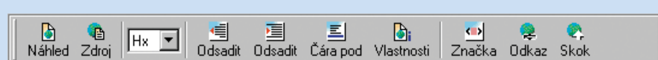
Zobrazení dokumentu HTML

Dokument ve formátu HTML se načte do okna procesoru 602Text s maximální snahou zohlednit všechny zvláštnosti, které tento formát přináší. Co se týče úpravy stránky, nezapomeňte, že nemá význam nastavovat okraje ani konce stránek. V prohlížeči se obsah stránky zalomí podle šířky jeho okna a nastavené velikosti písma. Ani stránkování jako takové nemá význam – stránku na webu si můžete představit jako souvislý pás papíru posouvaný v okně.

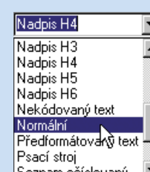
Pro práci s HTML si můžete zobrazit speciální lištu s tlačítky; ta se jmenuje samozřejmě také **HTML**.

Obr. 4. Dokument HTML zobrazený v okně textového procesoru 602Text.

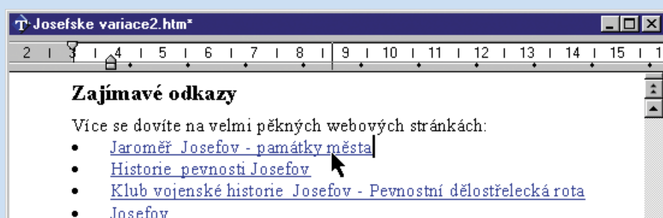
Obr. 6. Panel nástrojů určených pro úpravy dokumentů HTML.

Obr. 5. V ovládání textového procesoru si povšimněte seznamu stylů. V něm jsou nyní obsaženy jen styly použitelné pro práci se stránkami, které budou zveřejňovány na webu.

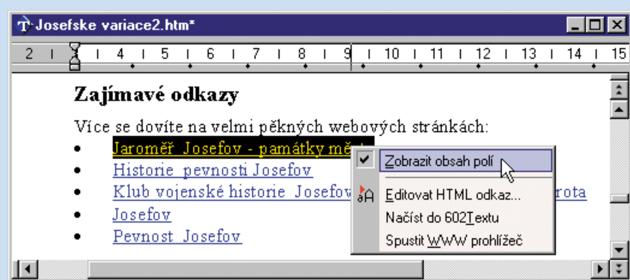
Odkazy v textu

Pokud jsou v textu odkazy na jiné stránky nebo na cokoliv jiného, poznáte tyto odkazy podle toho, že se ukazatel myši v jejich blízkosti změní v silnou černou šipku. Odkazy sice mohou být v textu zobrazeny „korektně“, tedy jako modré a podtržené, ale na to nelze spoléhat. Odkaz může být pod jakýmkoliv prvkem dokumentu, tedy například i pod obrázkem.

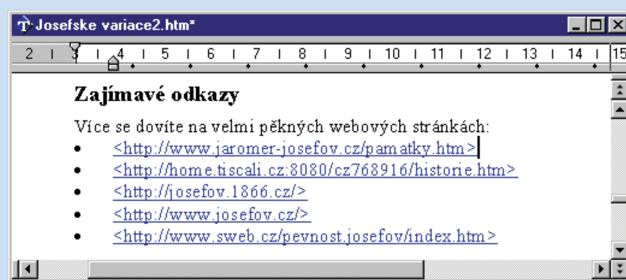

Obr. 7. Odkazy v textu

Bývá dobrým zvykem, že odkazy se nezobrazují přímo jako adresy, ale jako popisné texty, pod nimiž je skryta vlastní adresa stránky, na kterou odkaz ukazuje. Pokud vás zajímá, o kterou adresu konkrétně jde, můžete přepnout způsob zobrazení. Klikněte na odkaz pravým tlačítkem myši a v plovoucí nabídce spusťte příkaz **Zobrazit obsah polí** (obr. 8). Všechny slovní odkazy se přepíšou na odpovídající adresy (obr. 9). Ty si nyní můžete třeba pomocí schránky zkopírovat někam, kde je potřebujete mít.

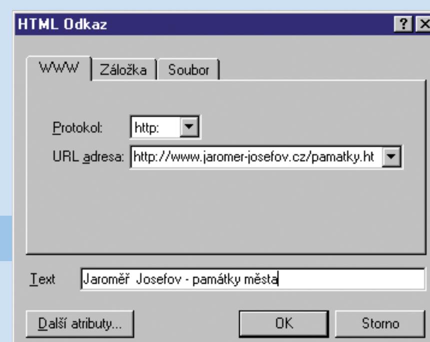
Obr. 8

Obr. 9. V dokumentu si můžete zobrazit přímo adresy, na které vedou odkazy.

Úpravy odkazů

Když už jsme u odkazů a u plovoucí nabídky – z té je možné odkazy pohodlně editovat. Spusťte si příkaz **Editovat HTML odkaz**. Na kartě **WWW** dialogového okna **HTML odkaz** vidíte obě části odkazu – jak tu skrytou (adresu v poli **URL adresa**), tak tu viditelnou (dole v poli **Text**). Obě pole jsou editovatelná, to znamená, že můžete jak změnit adresu, tak přepsat či doplnit text odkazu.

Obr. 10

Odkazy se dají spustit

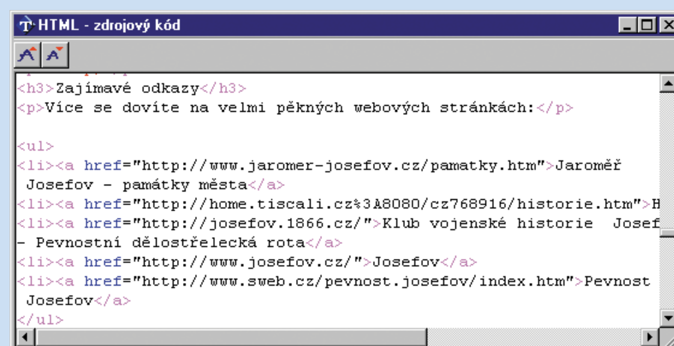
Zobrazenou plovoucí nabídku pro práci s hypertextovými odkazy můžeme dále využít k demonstraci významu zbývajících příkazů. Asi vás nepřekvapí, že dvojitým kliknutím na adresu (jak na adresu v podobě URL, tak na adresu skrytou pod odkazem) se spustí prohlížeč a pokusí se načíst stránku, na kterou adresa ukazuje. Stejného účinku dosáhnete ovšem také spuštěním příkazu **Spustit WWW prohlížeč**.

Druhý příkaz, tj. příkaz **Načíst do 602Textu**, načte obsah stránky do okna textového procesoru 602Text a zobrazí jej zde. Zobrazení jako takové je samozřejmě spíše orientační; s řadou omezení odpovídá vlastně zdrojovému souboru HTML načtenému k editaci. Načtenou stránku můžete využít ke studiu typu „jak na to“.

Prohlédněte si zdrojový kód stránky

Dokumenty ve formátu HTML jsou v procesoru 602Text viditelné a editovatelné ve tvaru „WYSIWYG“ (tj. v té podobě, ve které bude výsledná stránka zobrazena v prohlížeči) a také si je můžete zobrazit ve zdrojovém tvaru, a to přímo v jazyku HTML. Na panelu nástrojů HTML klikněte na tlačítko **Zdroj** (obr. 11).

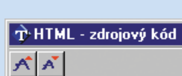
Jiří Lapáček

Obr. 12. Okno zdrojového kódu editovatelné není, ale můžete se v něm naučit, jak je to či ono uděláno „u konkurence“; k tomu je třeba si zobrazit stránku načtenou z webu nebo nějakou jinou stránku vytvořenou na profesionální úrovni.

Obr. 11

Obr. 13. K úpravě zobrazení můžete použít dvojici tlačítek v levém horním rohu okna; prvním tlačítkem použité písmo zvětšíte, druhým ho zmenšíte.

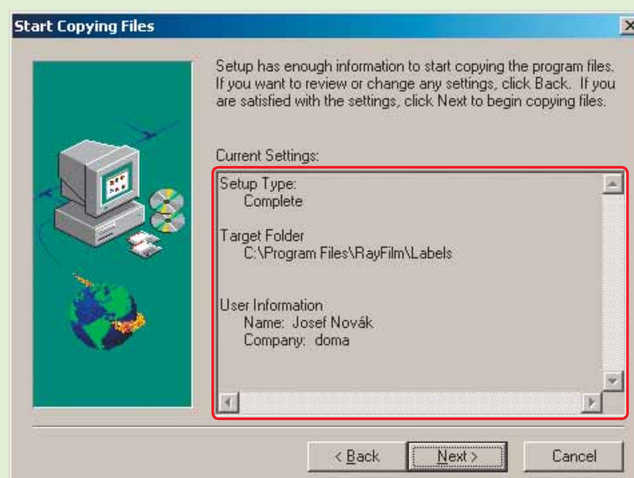
Etikety a obaly na cédéčka

Každý, kdo má doma narůstající haldu vypálených cédéček, jistě uvítá možnost, jak si je lépe označit a tak je také zpřehlednit. Jedním ze způsobů, jak toho dosáhnout, je i možnost vytvořit si na ně vlastní etikety a obaly. A právě na to se hodí program Rayfilm Printer, s jehož základními funkcemi vás dále seznámíme.

Instalace programu

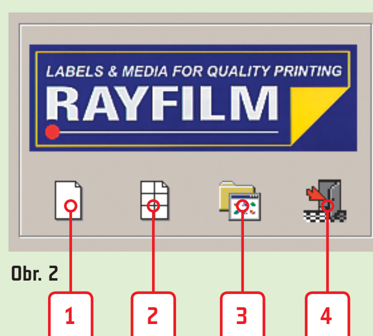
Instalaci programu spustíte kliknutím na soubor *Setup.exe*, který naleznete na přiloženém CD v rubrice *Programy/CD obaly*. V prvním dialogovém okně klikněte na tlačítko **Next**. Druhé dialogové okno slouží pro zadání informací o uživateli – do textového pole *Name* zapište svoje jméno a do textového pole *Company* zapište název firmy (jestliže program používáte k soukromým účelům, zapište do tohoto pole libovolný text). Pro pokračování instalace klikněte na tlačítko **Next**. V třetím dialogovém okně můžete změnit umístění, kam bude program nainstalován. Doporučujeme vám ponechat předvolený adresář a opět kliknout na tlačítko **Next**. V dalším dialogovém okně můžete změnit název adresáře, který bude vytvořen v seznamu programů **Start -> Programy**, nebo vytvořit zástupce programu do již existujícího adresáře. Opět vám doporučujeme ponechat předvolený adresář a kliknout na tlačítko **Next**. V posledním dialogovém okně zkontrolujte všechny údaje, které jste doposud zadali. Pokud je všechno v pořádku, spusťte instalaci kliknutím na tlačítko **Next** (obr. 1). O skončení instalace jste informováni v dialogovém okně, kliknutím na tlačítko **Finish** instalační program ukončíte.

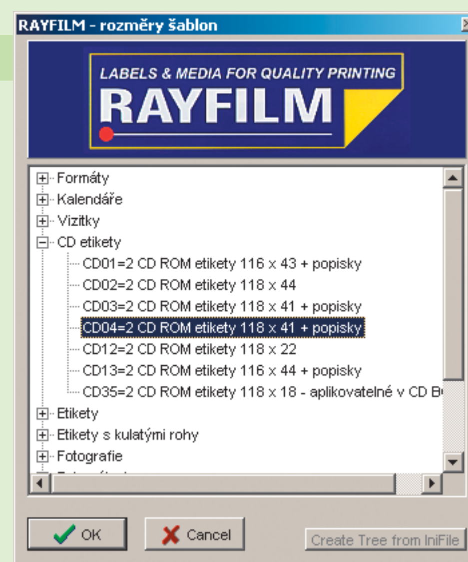
Obr. 1

Spuštění programu

Program spustíte vybráním příkazu ze seznamu programů **Start -> Programy -> Labels -> Labels**. Po spuštění programu se zobrazí úvodní dialogové okno (obr. 2), kde můžete vybrat jednu z následujících možností: otevřít prázdný dokument **(1)**, otevřít nabídku šablon **(2)**, otevřít adresář s naposledy zpracovávaným dokumentem **(3)**, ukončit program **(4)**. Pro vytvoření nové CD etikety zvolte možnost „otevřít nabídku šablon“ a odtud vyberte např. variantu *CD etikety -> CD04=2CD ROM etikety 118 x 41 + popisky* (viz obr. 3).

Obr. 2

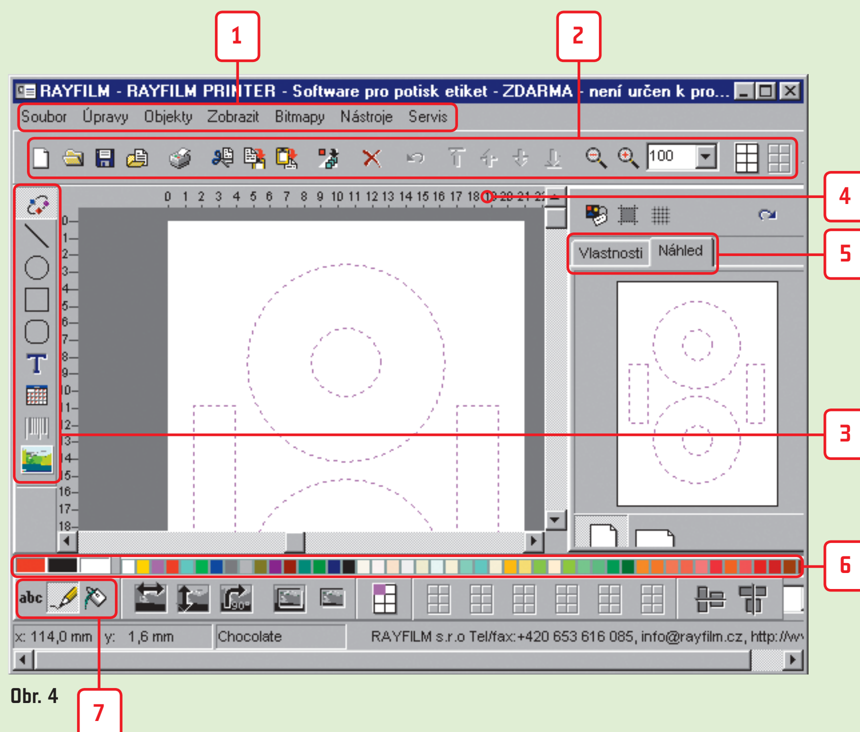

Obr. 3

Hlavní okno programu

Program nabízí základní nástroje pro vytvoření jednoduchých etiket a pracuje podobným způsobem jako většina běžně používaných grafických programů. V horní části okna programu (obr. 4) naleznete klasickou *nabídku příkazů* **(1)** a pod ní *lištu nástrojů* **(2)**, která slouží k rychlému ovládání základních funkcí. V levé části okna programu naleznete *lištu objektů* **(3)**, které můžete

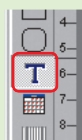
umístit na plochu a s nimiž můžete dále pracovat. Pro jednodušší orientaci a práci s jednotlivými objekty je základní pracovní plocha opatřena *horizontálním* a *vertikálním pravítkem* v metrických mírách **(4)**. V pravé části okna naleznete záložky *Vlastnosti* a *Náhled* **(5)**. Na záložce *Vlastnosti* můžete upravovat jednotlivé vlastnosti označeného objektu, jako je například velikost a barva textu, měnit font písma nebo samotný text na etiketě. Záložka *Náhled* poskytuje aktuální přehled celé pracovní plochy s možností okamžitého posunu na pozici určenou kliknutím levým tlačítkem myši do pole náhledu. Ve spodní části pracovního okna naleznete *lištu barev* **(6)** pro rychlou definici barev. V levém dolním rohu pak naleznete tlačítka pro změnu a pro aktuální stav barev jednotlivých objektů **(7)**.

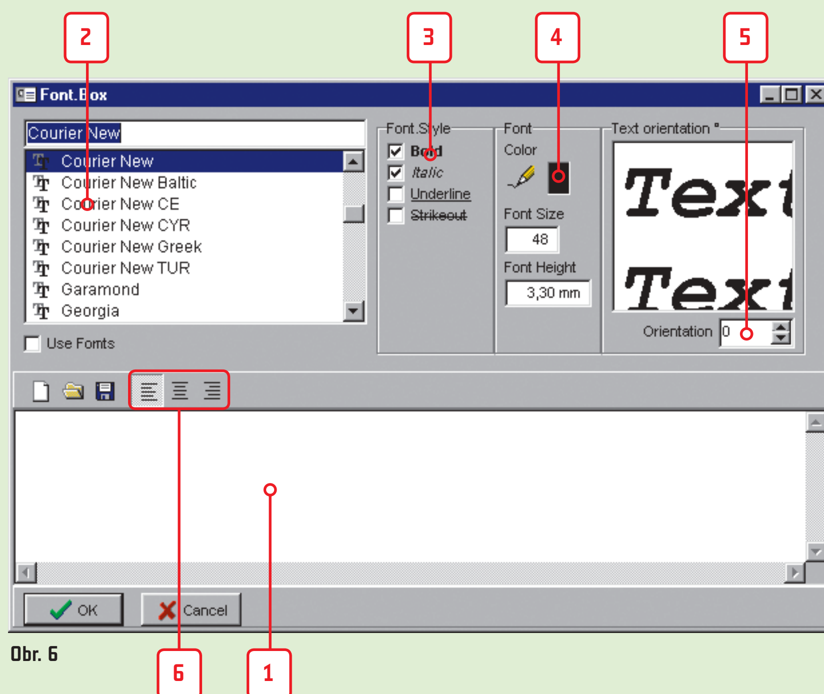
Obr. 4

Vložení textu

Pro vložení textu na etiketu klikněte na tlačítko *Text* na liště objektů (viz obr. 5) a poté klikněte levým tlačítkem myši do místa, kam chcete text umístit. Kliknutím do pracovní plochy otevřete dialogové okno *Font.Box* (obr. 6), pomocí kterého zadáte text popisku etikety **(1)**, určíte font **(2)** a řez **(3)** písma a jeho barvu a velikost **(4)**. Dále můžete měnit orientaci písma **(5)**, tzn. otáčet jím o násobky 90 stupňů, nebo změnit zarovnání textu **(6)**. Po zadání všech požadovaných parametrů dokončíte vložení textu na etiketu kliknutím na tlačítko *OK*; pokud se rozhodnete text nevkládat, zrušíte předchozí akce kliknutím na tlačítko *Cancel*. Text je vložen do okna velikosti 5 x 5 cm a zarovnání textu se vztahuje právě k tomuto oknu. Pokud chcete velikost textového okna změnit, lze jeho velikost upravit (zvětšit/zmenšit) pomocí tažení myší. Velikost textového okna také můžete přesně definovat ve vlastnostech objektu pomocí záložky *Vlastnosti*, kde můžete dodatečně upravit i ostatní parametry textu. Chcete-li text umístit na jiné místo, stačí kliknout levým tlačítkem myši do textového okna a se stisknutým levým tlačítkem přemístit okno na požadované místo.

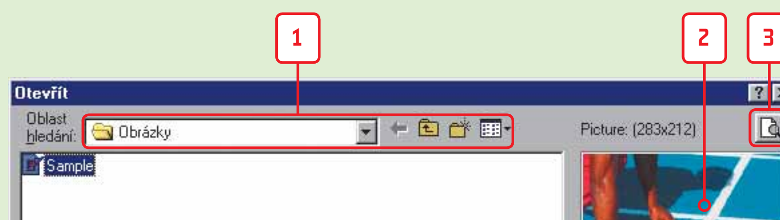
Obr. 5

Obr. 6

Vložení obrázku

Program umožňuje vložit předem vytvořený obrázek (ze skeneru, digitálního fotoaparátu, stažený z internetu apod.). Pro vložení obrázku klikněte nejprve na tlačítko *Obrázek*, poté nastavte kurzor myši do místa, kam chcete obrázek umístit, a stiskněte levé tlačítko myši. Tažením myší definujete velikost importovaného obrázku. Jakmile uvolníte levé tlačítko myši, zobrazí se dialogové okno *Otevřít* pro vložení obrázku ze souboru (obr. 7). Pomocí standardních nástrojů **(1)** můžete vybrat soubor s obrázkem, který chcete vložit na etiketu. V pravé části dialogového okna naleznete jeho náhled **(2)**. Celý obrázek si můžete zobrazit v samostatném okně kliknutím na tlačítko *Preview* **(3)**. Vkládání obrázku dokončíte kliknutím na tlačítko *Otevřít*, nebo celou akci zrušíte kliknutím na tlačítko *Storno*.

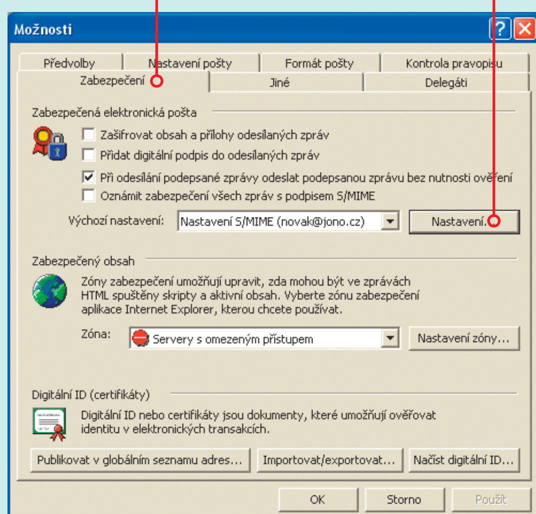
Obr. 7

Elektronický podpis v praxi

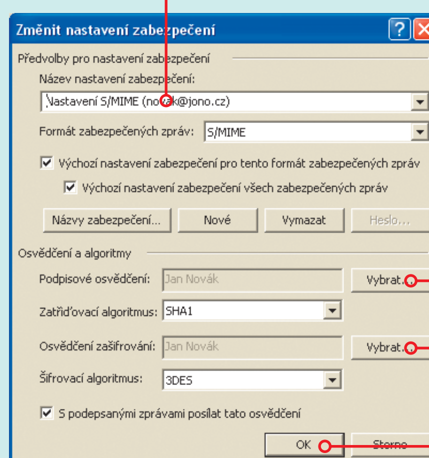
Pokud jste četli článek v minulém díle, již víte, jak získat certifikát pro elektronický podpis u Certifikační autority Czechia. Nyní si povíme, jak ho používat v e-mailových programech.

Microsoft Outlook

Prvním e-mailovým programem, ve kterém se naučíme digitální certifikáty používat, je MS Outlook. Práce s certifikáty je v něm poměrně jednoduchá. Podepisovat či šifrovat e-maily lze automaticky nebo si tuto možnost můžete zvolit u každého e-mailu zvlášť. Nejprve je však nutné mít certifikáty nainstalované. Spusťte tedy Outlook a jděte v menu **Nástroje** na položku **Možnosti.** Zde vyberte záložku **Zabezpečení** (obr. 1). V případě, že žádný certifikát ještě nemáte, program není nastaven. Pole jsou neaktivní a aktivují se až po instalaci digitálního certifikátu. Pokud tedy chcete zprávy digitálně podepisovat či šifrovat, klikněte na tlačítko **Nastavení**. (*Pokud byla pole s volbou šifrování a podepisování již aktivní, je certifikát už nainstalován.)*

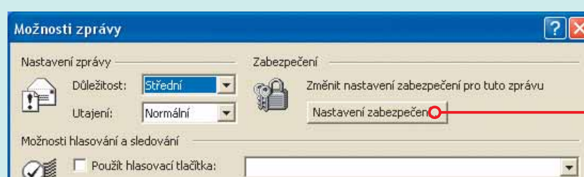
Obr. 1

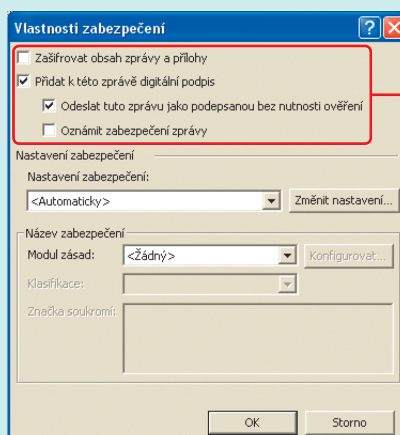
Obr. 2

Nastavení zabezpečení

V otevřeném okně *Změnit nastavení zabezpečení* (obr. 2) nejprve v políčku *Název nastavení zabezpečení* vyplníte název profilu. Jeho jméno je možné zvolit zcela libovolně, protože slouží pouze pro lepší orientaci v používaných certifikátech. Tlačítkem **Vybrat** určíte certifikát, který budete používat buď pro podepisování, nebo pro šifrování e-mailů. V seznamu, který se objeví, se nacházejí jen certifikáty, ke kterým máte k dispozici i soukromý klíč. Vyberete si správný certifikát a potvrdíte to tlačítkem **OK**. Stejně potvrdíte celé nastavení certifikátů. Pokud je vše v pořádku, na záložce **Zabezpečení** se zaktivují políčka pro nastavení zabezpečení. Zaškrtnutím těchto políček nastavíte automatické šifrování nebo podepisování odchozí pošty. Obojí lze samozřejmě využívat současně.

Obr. 3

Obr. 4

Použití

Pro podepisování nebo šifrování jednotlivých e-mailů zvlášť je nejprve nutné otevřít okno nové zprávy. V něm jděte do menu **Zobrazit** a klikněte na položku **Možnosti** (obr. 3). V zobrazeném dialogovém okně pak klikněte na tlačítko **Nastavení zabezpečení**. Otevře se dialogové okno *Vlastnosti zabezpečení* (obr. 4). Zde si pak jednoduše

zvolíte, zda chcete podepisovat, nebo šifrovat, anebo zda požadujete obojí. Tlačítkem **Změnit nastavení** si případně můžete zkontrolovat, zda máte vybrány správné certifikáty. Volbu potvrdíte tlačítkem **OK** a dialogové okno *Možnosti zprávy* zavřete tlačítkem **Zavřít**. Pak stačí e-mail pouze odeslat.

Důležité je vědět, že chcete-li certifikát přiřadit určité osobě z adresáře, v aplikaci Outlook je to možné pouze v adresáři Kontakty. V jiných adresářích (např. v adresáři MS Exchange apod.) přiřazení certifikátu možné není. Je tedy možné šifrovat jen ty zprávy, které jsou zasílány osobám vedeným v adresáři Kontakty.

Microsoft Outlook Express

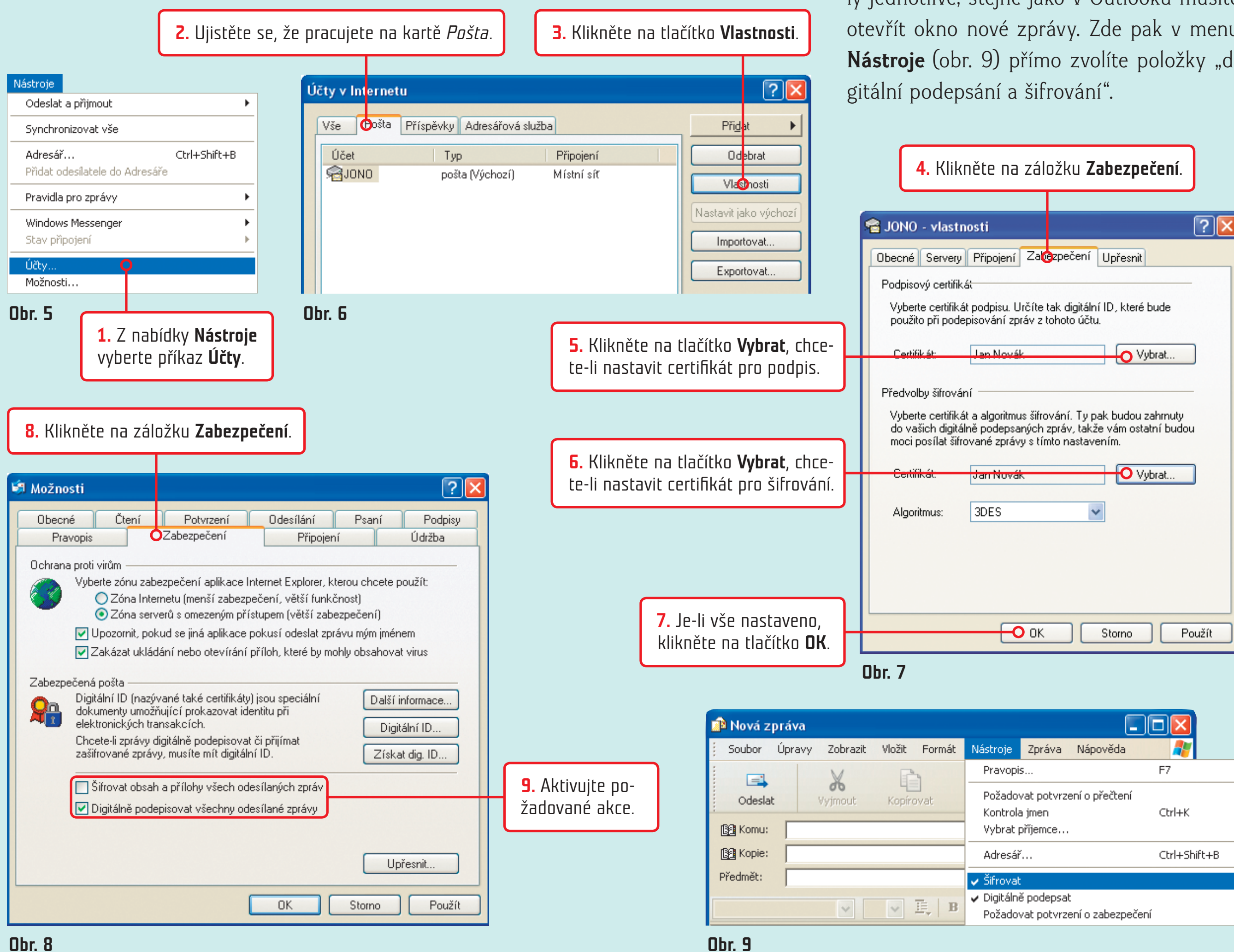
U tohoto e-mailového klienta je vše velmi podobné jako u klasického Outlooku. Spusťte tedy Outlook Express. Zde je první rozdíl.

Volba certifikátu

Nejprve je třeba si nastavit, který certifikát chcete používat pro jednotlivé e-mailové účty. Proto si z horního menu vyberte položku **Nástroje** (obr. 5) a v ní klikněte na položku **Účty**. V tomto menu zvolte e-mailový účet, pro který chcete používat digitální podpis. Klikněte pak na tlačítko **Vlastnosti** (obr. 6). E-mail uvedený v certifikátu musí souhlasit s e-mailem, který máte nastaven na e-mailovém účtu, jinak program e-mail digitálně nepodepíše. V otevřeném dialogovém okně si vyberte záložku **Zabezpečení** (obr. 7). Tlačítky **Vybrat** pak určete certifikát, který chcete používat k podepisování, a certifikát, který chcete používat pro šifrování. Výběr potvrďte tlačítkem *OK*.

Použití

Podepisovat a šifrovat e-maily můžete stejně jako v Outlooku dvěma způsoby: buď každý e-mail automaticky, nebo odesílané e-maily samostatně. Pro automatické nastavení této předvolby vyberte z menu **Nástroje** položku **Možnosti**. V dialogovém okně klikněte na záložku **Zabezpečení** (obr. 8), kde si nastavíte automatické podepisování. Chcete-li podepisovat a šifrovat e-maily jednotlivě, stejně jako v Outlooku musíte otevřít okno nové zprávy. Zde pak v menu **Nástroje** (obr. 9) přímo zvolíte položky „digitální podepsání a šifrování“.

Obr. 5

Obr. 6

Obr. 7

Obr. 8

Obr. 9

Důležitá pravidla pro odesílání a šifrování pošty

Při používání digitálního certifikátu v e-mailových programech je také třeba myslet na určitá pravidla. Prvním je, že digitálně podepisovat zprávu můžete pouze v případě, máte-li k dispozici vlastní certifikát a jemu odpovídající soukromý klíč. Certifikát musíte mít nainstalovaný. V programu musí být nastavena stejná e-mailová adresa odchozí pošty, jako je ta, která je uvedena v certifikátu. V opačném případě nedovolí e-mailové programy takto podepsané e-maily odeslat.

Druhým pravidlem je, že zašifrování zprávy je možné, pouze pokud máte certifikát adresáta, kterému chcete zprávu zaslat. Pokud máte nainstalován jen svůj certifikát, můžete e-maily pouze podepisovat. Tento požadavek vychází z principu asymetrické kryptografie, která je použita pro digitální podpis uznávaný v ČR. Pokud nemáte nainstalován certifikát adresáta, poštovní program na to upozorní a nabídne odeslání zprávy nešifrovaně.

Marian Němec

Windows XP – začínáme

Windows XP si razí cestu ke stále většímu počtu uživatelů. Těm, kteří s počítačem začínají, snad přijde vhod článek o základech práce s okny.

Okna

Okno je pravoúhlá (tedy obdélníková nebo čtvercová) část obrazovky, jejíž velikost a polohu můžete měnit. Každý spuštěný program pracuje ve svém okně. U jednotlivých oken můžete měnit jejich velikost a umístění na obrazovce. Některá speciální okna můžete pouze posouvat, jejich velikost je neměnná.

Pro změnu velikosti i pro přesouvání oken se používá hlavně myš. Ale je-li to třeba, můžete použít i klávesnici. Ta se používá hlavně v případech, kdy nelze použít myš.

Okno, ve kterém právě pracujete, se nazývá aktivní okno.

Téměř každé okno má své tlačítko na hlavním panelu. Tlačítko aktivního okna je na hlavním panelu zvýrazněno.

Druhy oken a jejich velikost

Existují okna programů (aplikací), která můžete libovolně přesouvat a jejichž velikost můžete měnit. Až na výjimky je okno aplikace, se kterou právě pracujete, viditelné celé a překrývá okna ostatních běžících programů. Okno programu Tento počítač je na obrázku 1.

Při práci s programem se může stát, že program potřebuje od vás zadat nějaké hodnoty (např. textový editor potřebuje při ukládání souboru zadat jeho jméno). V takových případech zobrazí program tzv. dialogové okno (obr. 2). Toto okno bude překrývat okno aplikace tak dlouho, dokud nedáte pokyn k jeho uzavření.

Změna velikosti okna

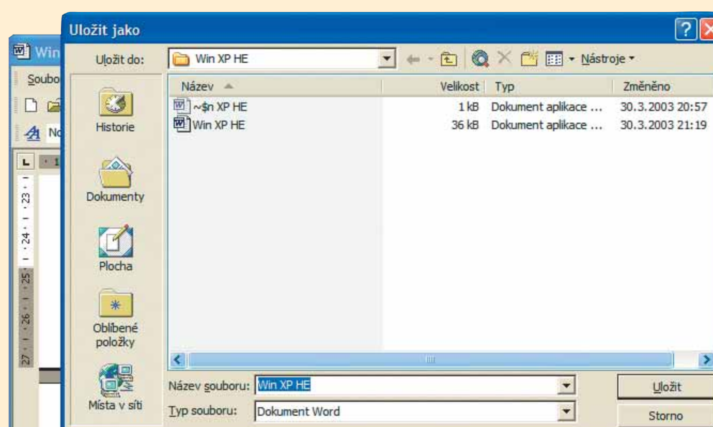
Windows nabízejí tři základní velikosti okna: ***maximální*** – okno je přes celou obrazovku; ***obecnou*** – okno zabírá jen určitou část obrazovky; ***minimální*** – okno vidíte pouze jako tlačítko na hlavním panelu (hlavní panel je lišta dole na obrazovce).

Jak změnit velikost okna

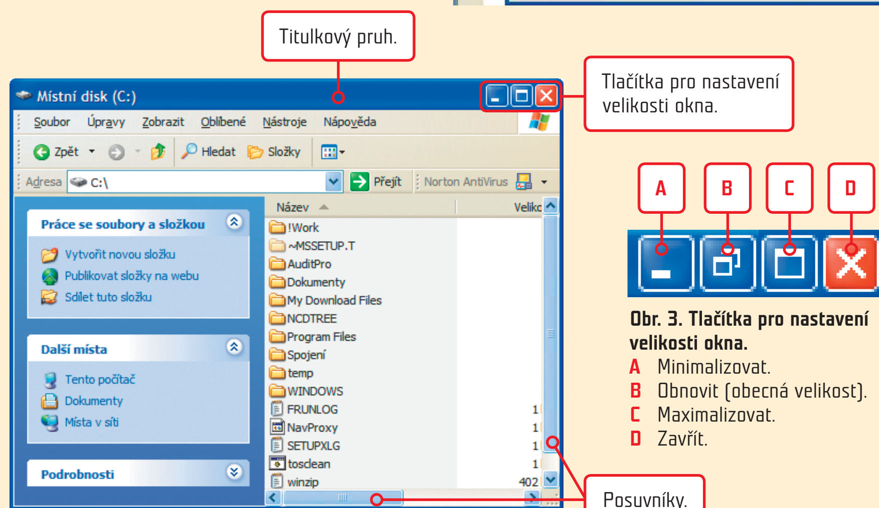
Základní prvky pro ovládání velikosti okna najdete v jeho pravém horním rohu – jsou to tři malá tlačítka (obr. 1). Chcete-li okno maximalizovat, klikněte na tlačítko s obrázkem čtverečku.

Chcete-li nastavit obecnou velikost okna, klikněte na tlačítko se symbolem dvou překrývajících se čtverečků.

Chcete-li okno minimalizovat, klikněte na tlačítko s vodorovnou čárkou (obr. 3). Minimalizované okno obnovíte na původní velikost kliknutím na jeho symbol na hlavním panelu (obr. 4).

Obr. 2. Dialogové okno.

Obr. 1. Základní prvky okna.

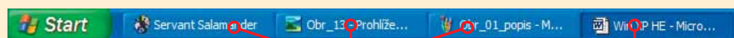
Obr. 3. Tlačítka pro nastavení velikosti okna.
- **A** Minimalizovat.
- **B** Obnovit (obecná velikost).
- **C** Maximalizovat.
- **D** Zavřít.

Tvar okna obecné velikosti můžete ještě dále upravovat. Najeďte kurzorem myši na pravý dolní roh okna a v okamžiku, kdy kurzor změní tvar, zastavte pohyb myši. Stiskněte a podržte levé tlačítko a pohybem myši velikost okna upravte. Poté levé tlačítko uvolněte (obr. 5).

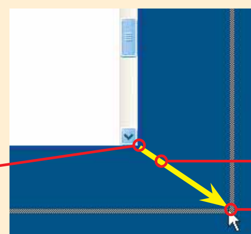
Tímto způsobem můžete měnit šířku i výšku okna najednou.

Chcete-li měnit pouze šířku okna, nastavte ukazovátko na levý nebo na pravý okraj okna.

Chcete-li měnit pouze výšku okna, nastavte ukazovátko na horní nebo na dolní okraj okna.

Obr. 4

Obr. 5

Jak uzavřít okno

Jestliže již nechcete s programem v daném okně pracovat, klikněte na tlačítko se symbolem X. Spolu s oknem ukončíte také činnost programu, který v něm běžel. Bude-li okno minimalizováno, program poběží dál.

Potřebujete-li uzavřít dialogové okno, je třeba kliknout na některé z tlačítek v okně.

Chcete-li, aby program respektoval změny v okně provedené, klikněte na tlačítko **OK**.

Chcete-li dialogové okno uzavřít tak, aby program nastavení ignoroval, klikněte na tlačítko **Storno**.

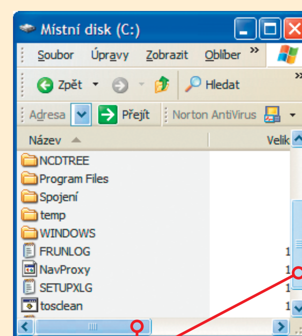
Vždy platí zásada, že si nejprve přečtete text v dialogovém okně a teprve poté volíte tlačítko, na které je třeba kliknout. Některá dialogová okna zobrazují pouze zprávy, taková okna pak zavíráte kliknutím na tlačítko **OK**.

Jak posunout okno a jak změnit jeho obsah

Nastavte kurzor myši na titulkový pruh okna (obr. 1). Stiskněte a podržte levé tlačítko a pohybem myši okno přesuňte. Poté tlačítko uvolněte (postup je stejný jako při změně velikosti okna, jen místo za horní okraj okna táhněte za titulkový pruh).

Změna obsahu okna

Často se stane, že aplikace potřebuje zobrazit více údajů, než kolik se jich do okna vejde. V takovém případě se v pravé nebo i v dolní části okna objeví tzv. posuvníky. *Posuvník* je svislý nebo vodorovný pruh, na jehož konci jsou tlačítka se symbolem šipky (obr. 1). Po pruhu se pohybuje malý čtvereček zvaný jezdec (obr. 6). Posouváním jezdce posouváte data zobrazená v okně. Polohu jezdce můžete změnit buď kliknutím na jedno z tlačítek se šipkou, nebo jím můžete na posuvníku hýbat myší.

Obr. 6

Jak ovládat okno myší

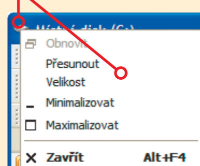
Podíváte-li se na okno programu, uvidíte v jeho levém horním rohu ikonku programu, který v okně běží. Kliknutím na tuto ikonku rozbalíte nabídku příkazů, pomocí kterých můžete měnit velikost okna nebo měnit jeho umístění (obr. 7). Tuto nabídku můžete vyvolat také současným stiskem kláves **levý Alt+Mezerník**. Nezapomeňte, že měnit polohu a velikost lze pouze u toho okna, které má nastavenou obecnou velikost. U okna maximalizovaného polohu ani velikost dále popsaným způsobem nezměníte.

Přesun okna

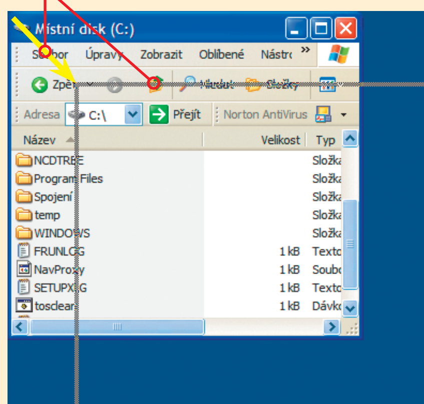
Z nabídky okna vyberte příkaz **Přesunout**. Okolo okna se zobrazí rám. Ten pomocí kláves pro posun kurzoru posunete do nové polohy (obr. 8). Chcete-li okno do této polohy přesunout, stiskněte klávesu **Enter**. Chcete-li akci zrušit, stiskněte klávesu **Esc**.

Změna velikosti okna

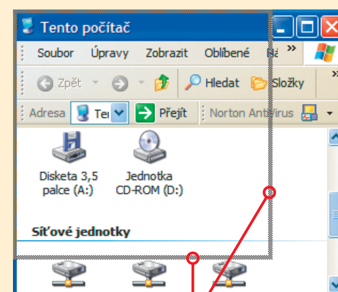
Při změně velikosti okna postupujete stejně, jen použijete příkaz **Velikost**. Pomocí kurzorových kláves ovládáte polohu jednoho svislého a jednoho vodorovného okraje okna (obr. 9).

Obr. 7

Obr. 8

Obr. 9

Základy formátování textu IV – tabulky

Tabulky jsou silným nástrojem, pomocí kterého lze řešit mnoho požadavků na vzhled dokumentu.

Tabulky ve Wordu se odlišují od tabulek v Excelu. Wordovské tabulky sice také nabízejí jednoduché možnosti výpočtů, ale na tyto nástroje raději zapomeňte. Tabulky vytvořené pomocí nástrojů Wordu budeme používat pouze jako silné formátovací nástroje.

Tabulky můžete využít k uspořádání stránky (např. k umístění obrázků spolu s jejich popisky), k vytváření formulářů nebo ke kreslení svislých a vodorovných čar.

> **i** Testy a dokumenty k procvičení najdete na přiloženém CD; v rubrice *PPK Plus* zvolte postupně odkazy *Redakce* a *Úkoly*.
>
> Pro přípravu tohoto článku jsme použili MS Word 2000.

Vložení tabulky do dokumentu

Klikněte do místa, kam chcete vložit levou horní buňku nové tabulky. Poté z nabídky **Tabulka** vyberte postupně příkazy **Vložit** a **Tabulka** (obr. 1). Tím vyvoláte dialogové okno *Vložit tabulku*, ve kterém nastavíte rozměry tabulky (počet sloupců a počet řádků) a základní formátování tabulky (obr. 2). Kliknutím na tlačítko **OK** vložíte tabulku do textu.

Autoformát

Kliknete-li v dialogovém okně *Vložit tabulku* (obr. 2) na tlačítko **Autoformát**, vyvoláte dialogové okno, ve kterém můžete nastavit základní formátování tabulky (obr. 3). Seznam *Formáty* obsahuje předem připravené formáty. Náhled označeného formátu vidíte v pravé horní části dialogového okna.

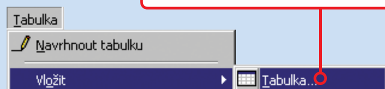
Po vybrání formátu, který vám vyhovuje, můžete ještě doladit detaily. V části *Z formátu se má uplatnit* ponechte označeny ty položky, které chcete ve formátu uplatnit. O tom, jak budou změny vypadat v tabulce, se můžete přesvědčit v náhledu. Totéž platí pro položky v části *Odlišně formátovat*. Jste-li s nastavením spokojeni, klikněte na tlačítko **OK**.

Nastavení, které jste provedli v tomto dialogovém okně, není závazné a můžete jej kdykoliv změnit pomocí příkazů, které Word nabízí pro práci s tabulkou a pro formátování.

> **i** Při vkládání tabulky můžete v dialogovém okně *Vložit tabulku* (obr. 2) nastavit přizpůsobení šířky sloupců.
>
> Chcete-li nastavit pevnou šířku všech sloupců, pak se ujistěte, že je označena položka **Pevná šířka sloupce**, a do editačního pole, které je za touto položkou zadejte šířku sloupce v centimetrech. Chcete-li, aby tabulka využila dostupnou šířku stránky, ujistěte se, že je v tomto editačním poli nastavena hodnota **Auto**.
>
> Chcete-li, aby se šířka sloupců přizpůsobila obsahu tabulky, označte položku **Přizpůsobit obsahu**. Prázdná vložená tabulka má minimální šířku sloupců, ale jejich šířka se mění podle toho, jak do nich zapisujete data. Zápis do dalších sloupců může zpětně ovlivnit šířky sloupců předchozích.

> **i** Tabulku můžete vložit do textu také pomocí nástroje **Vložit tabulku**; najdete jej na panelu *Standardní*. Po kliknutí na tento nástroj se objeví dialogové okno a v něm tažením myší označte rozměr tabulky. Po uvolnění tlačítka myši bude tabulka vložena do textu na místo, kde byl textový kurzor.
>
>
>
>
> **Nástroj Vložit tabulku.** **Zadání rozměru tabulky.**

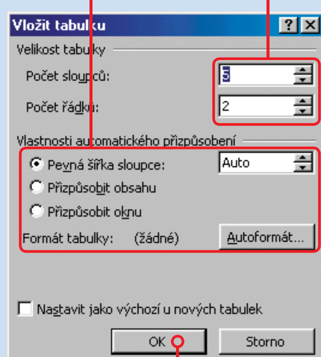
1. Z nabídky **Tabulka** vyberte příkazy **Vložit** a **Tabulka**.

Obr. 1

3. Je-li třeba, nastavte počáteční formát.

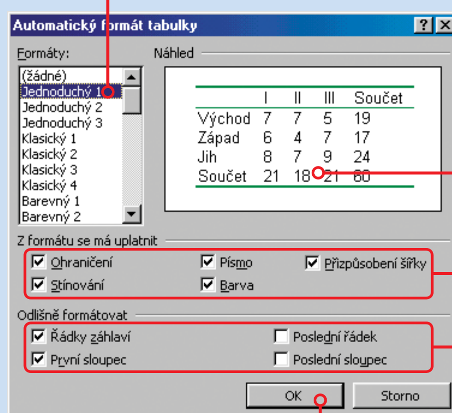
2. Zadejte počet řádků a sloupců tabulky.

Obr. 2

4. Je-li vše v pořádku, klikněte na tlačítko **OK**.

1. Vyberte výchozí formát.

	I	II	III	Součet
Východ	7	7	5	19
Západ	6	4	7	17
Jih	8	7	9	24
Součet	21	18	21	60

Obr. 3

Náhled označeného formátu.

2. V části *Z formátu se má uplatnit* označte položky, které chcete použít.

3. V části *Odlišně formátovat* označte ty části tabulky, u kterých požadujete jiné formátování.

4. Je-li vše v pořádku, klikněte na tlačítko **OK**.

Pohyb v tabulce

Chcete-li editovat obsah buňky, klikněte na tuto buňku myší. Druhou možností, jak se v tabulce pohybovat, je využít kláves pro posun kurzoru.

Někdy může nastat situace, kdy tabulka je již umístěna na začátku dokumentu a potřebujete před ni přidat ještě další řádky. V tom případě klikněte do první buňky (levý horní roh) tabulky a stiskněte klávesu pro posun kurzoru doleva. Poté stiskněte klávesu **Enter**, čímž vložíte nad tabulku nový prázdný řádek. Po stisknutí klávesy pro posun kurzoru se zdánlivě nic nestalo, ale nedejte se zmást a pokračujte stiskem klávesy **Enter**.

Označování buněk tabulky

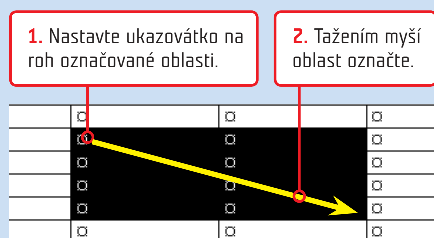
Chcete-li provést změnu ve více buňkách (řádcích, sloupcích) tabulky najednou, je třeba tyto buňky označit.

Chcete-li označit jedinou buňku, klikněte na ni.

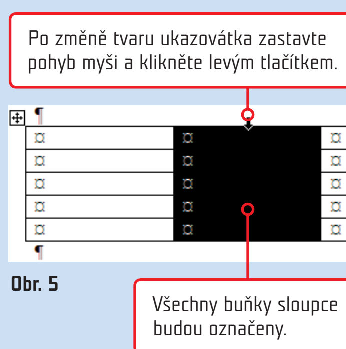
Chcete-li označit více buněk v tabulce, nastavte ukazovátko na jednu z těch buněk, které tvoří rohy označované oblasti, a tažením myší buňky označte (obr. 4).

Chcete-li označit celý sloupec, nastavte ukazovátko nad horní hranici tohoto sloupce a pomalu sjíždějte ukazovátkem dolů. V okamžiku, kdy se tvar ukazovátka změní v černou šipku, pohyb zastavte a klikněte levým tlačítkem (obr. 5).

Chcete-li označit buňky ve více sloupcích, postupujte stejně jako v předešlém případě. V okamžiku, kdy se šipka objeví, pohyb myši zastavte a stiskněte a držte stisknuté levé tlačítko. Pohybem myši do strany pak označte buňky ve více sloupcích.

Obr. 4

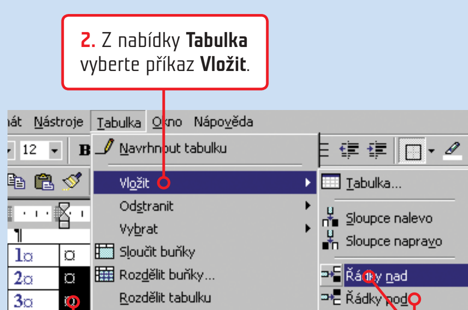
Obr. 5

Přidání nových sloupců nebo řádků

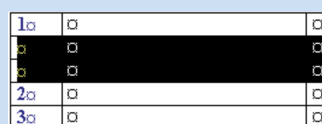
Rozměry tabulky můžeme chápat ve dvojím smyslu. Tím prvním je počet sloupců/řádků, tím druhým jsou rozměry v centimetrech.

Postup pro přidání řádků a sloupců je téměř shodný, proto si ukážeme postup pro přidání řádků. Při přidávání je třeba označit řádek, nad který nebo pod který má být další řádek přidán. Do tabulky bude přidáno tolik řádků, kolik jich označíte. Chcete-li přidat jeden řádek, stačí kliknout do libovolné buňky řádku. Máte-li řádky označeny, vyberte z nabídky **Tabulka** příkaz **Vložit**. Tím vyvoláte další nabídku, ze které vyberete buď příkaz **Řádky nad**, nebo **Řádky pod**, podle toho, kam chcete nové řádky vložit (obr. 6, 7).

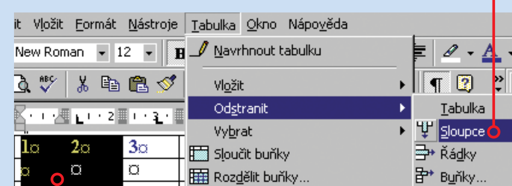
Budete-li vkládat sloupce, postupujete stejně, jen místo řádků označíte sloupce a z nabídky vyberete buď příkaz **Sloupce nalevo**, nebo příkaz **Sloupce napravo**.

Obr. 6

Obr. 7. Tabulka po vložení nových řádků.

Obr. 8

Odstranění sloupců nebo řádků

Pro smazání obsahu buněk v řádku či ve sloupci slouží klávesa **Delete**.

Postup při odstraňování řádků a sloupců je podobný, ukážeme si jej pro sloupce.

Nejprve označte sloupce (nebo sloupec), které chcete odstranit. Chcete-li odstranit pouze jeden sloupec, stačí, když kliknete do jeho libovolné buňky.

Poté z nabídky **Tabulka** vyberte postupně příkazy **Odstranit** a **Sloupce** (obr. 8).

SMS z internetu

Bohužel pryč jsou doby, kdy bylo možné zprávy SMS posílat prostřednictvím internetu zcela volně a prakticky bez omezení. Naši mobilní operátoři se zachovali stejně jako ti zahraniční a většina z nich přístup ke svým SMS branám na internetu omezila. Podívejme se tedy, jak situace vypadá nyní.

T-zones

Společnost T-Mobile přišla se zpoplatněním brány SMS jako první. Tato brána je nyní dostupná pouze zákazníkům společnosti T-Mobile – tedy pouze tomu, kdo vlastní SIM kartu této společnosti. Nejprve je třeba své telefonní číslo zaregistrovat. Při registraci uvádíte některé údaje o sobě, důležité je vaše telefonní číslo a také první čtyři číslice bezpečnostního kódu PUK2.

Takto vypadá SMS brána na T-zones.

Pokud si tento kód nepamatujete, stačí zatelefonovat z mobilního telefonu (jehož číslo registrujete) na infolinku společnosti T-Mobile (4603). Jednou z prvních nabídek je sdělení tohoto kódu. Ten vám bude posléze zaslán formou zprávy SMS zdarma. Při registraci si zvolíte přihlašovací heslo a jméno; to si dobře zapamatujte. Zároveň si také vyberete určitou službu. Základní je služba MobileBox Easy, v rámci které můžete poslat až dvacet zpráv SMS měsíčně do sítě společnosti T-Mobile zdarma, zprávy lze však zasílat i do jiných sítí. Zprávy, které tento počet přesahují, jsou zpoplatněny podle vašeho platného tarifu. Registraci a přihlášení k této službě je možné provést na adrese *http://www.t-zones.cz*.

Jdeme na pivo

Co však mají dělat ti, kteří klienty společnosti T-Mobile nejsou? Několik možností, jak posílat zprávy SMS prostřednictvím internetu, se naštěstí najde. Např. stránky *http://www.jdemenapivo.cz* nabízejí mnohem více, než byste čekali. Po registraci, při které neuvádíte číslo svého mobilního telefonu, můžete kromě jiného zasílat také tři zprávy SMS týdně zdarma, a to do všech mobilních sítí jak u nás, tak na Slovensku.

1stwap

Ještě donedávna bylo možné posílat zprávy SMS do sítě společnosti T-Mobile také ze stránek *http://www.1stwap.cz*. Zde je nutné zaregistrovat svoje mobilní číslo, avšak je jedno, které společnosti jste klientem. Na mobilní telefon vám přijde bezpečnostní kód, který poté zadáte na internetové stránce. Z těchto stránek lze zaslat až dvacet zpráv SMS týdně, a to na různé světové operátory. Pokud jde o české mobilní operátory, bez problémů lze zasílat zprávy pouze do sítě Oskar, je však možné, že se autoři těchto stránek s ostatními mobilními operátory ještě dohodnou. Pro posílání zpráv z této stránky můžete využít také speciální program, jakousi obdobu komunikačních programů (např. ICQ).

Eurotel

Zprávu SMS lze z SMS bran odeslat i nyní, avšak v mnohem omezenější podobě. Ze stránky *http://www2.eurotel.cz/sms* lze odeslat zprávu, která je dlouhá maximálně 60 znaků, místo zbývajících 100 znaků je zde reklama. V počtu odeslaných zpráv nejste nijak limitováni. Při prvním otevření stránky s SMS bránou je třeba pouze přepsat potvrzovací kód. Není nutné se registrovat.

Oskar

Pouze u společnosti Oskar zůstává vše při starém. Z jejích stránek *http://sms.oskarmobil.cz* tak může kdokoliv zaslat zprávy do sítě Oskar, a to až 760 znaků dlouhé. Zprávy lze zasílat v intervalu 15 sekund. Je však pouze otázkou času, kdy i tato možnost bude zkomplikována nebo zpoplatněna.

-mia

Smějeme se na internetu

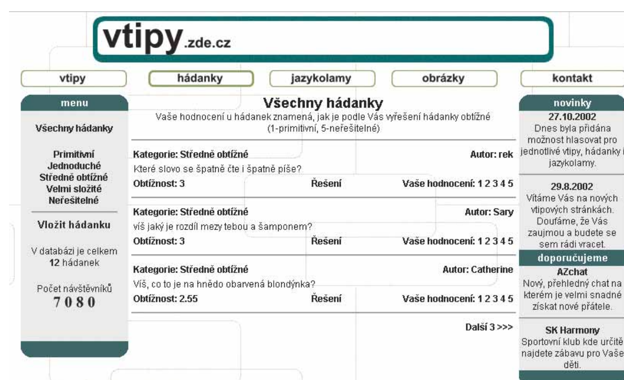
Duben neboli apríl je měsíc, který má s humorem leccos společného. Podívejme se tedy na internetové stránky, které vám ani tak nepřinesou důležité informace, jako spíše zábavu. Kde tedy hledat ty nejlepší stránky pro zasmání?

Jára Cimrman

Zárukou dobré zábavy je nesporně Divadlo Járy Cimrmana. Oficiální stránky tohoto divadla najdete na adrese *http://www.zizkovskedivadlo-jc.cz*. Zde se dozvíte spíše organizační záležitosti – tedy program divadla, obsazení a děj jednotlivých her apod. Pokud byste si chtěli přečíst, případně poslechnout či zhlédnout ukázky z Cimrmanových her, pak zamiřte na stránky *http://mareg.misto.cz/_MAIL_/cimrman*, což jsou jakési neoficiální stránky divadla.

Vtipy

Internet je také bohatou zásobárnou vtipů. Například na stránkách *http://www.jokes.cz* jsou vtipy setříděny do kategorií (o blondýnkách, o lordech...) a každá tato kategorie obsahuje opravdu množství anekdot. Nevýhodou je poněkud špatná navigace na stránkách. Stránka *http://www.vtipky.cz* obsahuje také mnoho vtipů v různé

kvalitě. Navigace na stránkách je mnohem přehlednější, a pokud se zaregistrujete, pak můžete vkládat nové vtipy i vy sami. Na stránkách *http://vtipy.zde.cz* se můžete nejenom zasmát zatím 178 vtipům, ale také pobavit při řešení různých hádanek a při jazykolamech v různých úrovních. Stránky jsou interaktivní, to znamená, že se můžete sami zapojit a pochlubit se svými „kameňáky". Suchý anglický humor se u nás těší velké oblibě. Hrstku vtipů o anglických lordech najdete na stránkách *http://anglickevtipy.zde.cz*.

Kreslený humor

Internet je skvělé médium pro zveřejňování všelijakých žertovných obrázků. Na adrese *http://kreslenyhumor.cz* najdete stránky kreslíře Jana Farkase, který maloval i do časopisu Sorry, včetně galerie jeho obrázků. Nejenom veselé obrázky si můžete prohlédnout na adrese *http://www.srandicky.cz*. Kromě toho vás zde čekají zábavné hry, videa (dohromady 222 videoklipů rozdělených do dvaceti rubrik) a anekdoty. Na stránkách nejdete také odkazy na jiné internetové adresy, kde se nacházejí tzv. deformátory – tedy stránky, které obsahují speciální aplikace, ve kterých můžete deformovat a „mrzačit" tváře slavných světových osobností.

Funny.cz

Opravdu povedené jsou stránky *http://www.funny.cz*. Čeká zde na vás spousta veselých fotografií, obrázků a kreslených vtipů, které si uživatelé tak rádi rozesílají e-mailem. Pomocí několika kliknutí lze obrázek poslat také jako internetovou pohlednici druhému uživa-

teli. To, že smysl pro humor mají i programátoři, dosvědčuje sekce Prográmky, ze které si lze stáhnout spoustu legračních prográmků, jež vám život sice příliš neusnadní, ale mohou vás pobavit. Přečtete si zde i řadu veselých textů, na stránkách si můžete i zachatovat nebo napsat vzkaz ostatním návštěvníkům. Stáhnout si lze také řadu zábavných videí. Zábavné zprávy SMS však lze zasílat bohužel jen do sítě Oskar.

Slavné citáty

Také milujete starší české filmy, jako je např. film Jáchyme, hoď ho do stroje, a s oblibou z nich citujete slavné pasáže? Pak budete zcela jistě nadšeni internetovými stránkami *http://www.meteleskublesku.cz*. Zde se nachází obsáhlá databáze slavných filmových výroků ve formátu MP3. Stránka je přehledně organizována – v seznamu si vždy vyhledáte film, o který máte zájem, a poté zjistíte, které filmové hlášky jsou dostupné. Dozvíte se také, kdo film vytvořil, a prohlédnete si obrázky z filmu. Návštěvu těchto stránek tedy vřele doporučujeme.

Kompost

Pokud vám nevadí poněkud „drsnější" legrace, pak vám doporučíme internetové stránky *http://www.kompost.cz*, které letos dokonce obdržely ocenění Zavináč pro nejlepší zábavné internetové stránky. Z těchto stránek vede také odkaz na zábavný sloupek Bladachýn Tomáše Baldýnského; sloupek vychází každý pátek na serveru *Novinky.cz*. Celá zábava se zde nese v duchu naprosté mystifikace a nutno přiznat, že si již našla několik odpůrců.

Humor.cz

I stránky *http://humor.cz* jsou vytvořeny vzájemnou svépomocí jejích návštěvníků. Máte-li tedy anekdotu, srandovní obrázek nebo zvuk ve formátu MP3, pak jej můžete na tyto stránky vložit. Stačí kliknout na odkaz Upload na stránkách a poté soubor vyhledat na počítači a přidat krátký popisek. Je vidět, že návštěvníci stránek se činí – můžete si zde prohlížet spoustu obrázků, stahovat video- a audiosoubory nebo vtipné programy, případně jednoduché hry.

Humor ve Flashi

Program Flash jsme vám na našich stránkách již představovali – jedná se o program pro vytváření velmi efektních prezentací, filmů a her, které lze umístit i na internet. Na serveru *http://www.flashfun.cz* najdete „legrácek" vytvořených v programu Flash velmi mnoho. Aby se vám všechny prezentace přehrály tak, jak mají, potřebujete však přece jenom rychlejší počítač. Pokud jde o přehrávání, je dobré si zapojit reprobedničky, neboť filmy i hry jsou doprovázeny zvuky.

-mia

Myš, která nehryže

Nedílnou součástí počítačů se stalo zařízení, které podle vašich pokynů prohání po obrazovce malý obrázek. Nejčastěji se jedná o počítačovou myš.

Ukázka držení myši.

Seznamte se

Myš je malá věc, která bývá k počítači připojena kabelem. Je zhotovena tak, že rozezná svůj pohyb po podložce a informace o tomto pohybu předává do počítače. Počítač tyto informace vyhodnotí a pohybuje podle nich na obrazovce s malým obrázkem. Tomuto obrázku se říká *ukazovátko* nebo *kurzor myši*.

Na zádech a v některých případech i na bocích myši jsou ovládací prvky: tlačítka a kolečko. Typů myší je hodně, ale základy práce platí pro všechny stejně.

Jak se s myší pracuje

Myš držíte tak, že dlaň ruky se opírá o tělo myši. Nemusíte se bát, myši jsou pevné, a tak si ruku můžete pohodlně opřít. Při pohodlném držení máte také nad myší lepší kontrolu, než když ji držíte opatrně.

Myš držíte tak, že prsty jsou položeny na tlačítkách myši. Aby se vám lépe koordinovaly pohyby myši s pohybem kurzoru na obrazovce, měla by myš na podložce ležet tak, aby vaše prsty položené na jejích tlačítkách směřovaly kolmo k rovině obrazovky monitoru. Základem pro práci jsou levé a pravé tlačítko.

Tlačítka se stiskají jednotlivě, tedy buď levé, nebo pravé.

> **Myš v levé ruce** !
>
> Praváci jsou většinou zvyklí ovládat myš pravou rukou. Pokud však často pracujete zároveň s myší a zároveň zadáváte čísla prostřednictvím numerické klávesnice (to se stává například při vyplňování tabulek v tabulkovém procesoru nebo formulářů v účetních programech), potřebujete na obě tyto činnosti pravou ruku, protože číselná klávesnice je také vpravo. Psát na ní levou rukou je nepohodlné a přehmatávání pravou rukou mezi klávesnicí a myší zdržuje. Zkuste proto přesunout myš doleva a naučte se ji ovládat levou rukou. Pokud si na to zvyknete, máte vyhráno; ušetříte si tím spoustu času a námahy.

Princip práce je následující: pohybem myši nastavíte ukazovátko na požadované místo obrazovky a tlačítkem nebo kolečkem dáte pokyn k požadované akci.

K čemu slouží tlačítka

Při popisu práce s programy se setkáte s pojmy kliknout, dvojitě kliknout nebo klepnout a poklepat.

Kliknout a *klepnout* vyjadřují stejnou akci. Myš zastavíte (nesmí se pohnout), stisknete a uvolníte tlačítko myši. Je to podobné, jako když stisknete a uvolníte klávesu při psaní na klávesnici. Není-li v návodu uvedeno, o které tlačítko se jedná, pak použijte tlačítko levé.

Dvojitě kliknout a *poklepat* opět vyjadřují stejnou akci. Myš opět zastavíte a rychle dvakrát za sebou stisknete a uvolníte tlačítko myši. Je třeba, aby se obě stisknutí vešla do poměrně krátkého časového intervalu, a myš se mezi nimi nesmí pohnout. Podaří-li se vám to, počítač vaši akci vyhodnotí jako kliknutí dvojité. V opačném případě to počítač pochopí jako dvě kliknutí samostatná.

Opět platí: není-li uvedeno, o které tlačítko se jedná, použijte tlačítko levé.

Kam nastavit ukazovátko?

Jednotlivé programy zobrazují tlačítka, seznamy hodnot a další položky, pomocí kterých je ovládáte. Tyto položky se nazývají *ovládací prvky*. Nejčastějším tvarem ukazovátka je šipka; pracujete s tím ovládacím prvkem, nad kterým je špička této šipky. Je-li špička šipky mimo ovládací prvek, počítač pravděpodobně nebude reagovat.

Nastavíte-li ukazovátko na některé ovládací prvky, změní se jeho tvar. Nedejte se tím zmást; dokud se tvar ukazovátka nezmění v tvar původní, můžete s daným ovládacím prvkem pracovat.

> **i**
>
> Čas pro dvojité kliknutí lze ve Windows nastavit. Máte-li problémy, požádejte zkušenějšího uživatele nebo se podívejte do starších čísel našeho časopisu.
>
> Nedaří-li se vám dvojité kliknutí, pak jej v některých případech můžete obejít tak, že na ovládací prvek kliknete a pak stisknete klávesu **Enter**.

Na co je dobré kolečko

Kolečko obvykle slouží pro přetáčení stránky. Máte-li v textovém editoru dokument, který se celý nevejde do okna, je třeba text na obrazovce posouvat nahoru nebo dolů. Chcete-li použít kolečko, nastavte ukazovátko na libovolné místo textu, který chcete posouvat, a kolečkem otočte. V případě, že program nebude reagovat, klikněte levým tlačítkem na libovolné místo textu a zkuste kolečko použít znovu. Pozor, kolečko funguje, jen když se celý text nevejde do okna.

Podobně můžete posouvat obsah třeba v okně prohlížeče internetových stránek nebo v jiných programech.

Některé programy mohou využívat kolečko jinak, například některé prohlížeče obrázků jej využívají pro změnu měřítka zobrazení.

-mzi

Stříbrné kotouče

Všichni je již dobře známe. Na stříbrných či jinak barevných discích o průměru 12 cm a o tloušťce něco málo přes 1 mm mohou být uložena nejrůznější data. Ať již to jsou encyklopedie, hry, účetní programy, nebo třeba hudba a video. Toto médium, známé jako CD, již završilo dvacet let své existence.

Na přelomu osmdesátých a devadesátých let bylo zřejmé, že disketa jako médium nemůže splnit požadavky na stále rostoucí objem dat, které počítače přinášejí. Disketa nedostačuje svou kapacitou a také je nespolehlivá a pomalá. To vše znamenalo zbytečně vysoké náklady na výrobu instalačních disket programů (např. dvanáct či více instalačních disket operačního systému), nehledě na nespokojenost zákazníka, který po neúspěšné instalaci musel výrobek kvůli vadné disketě reklamovat.

Bylo tedy třeba najít datový nosič, který by na dostatečně dlouhou dobu vystačil se svou kapacitou, který by byl skladný (malé rozměry), trvanlivý (čtením by se nikterak nezničil), spolehlivý a jehož výrobní náklady by byly co nejnižší.

Mnoho typů CD

Výběr byl v zásadě velmi jednoduchý. Již počátkem osmdesátých let totiž japonská společnost Sony a nizozemská společnost Philips společně představily datový nosič zvaný CD (Compact Disc – kompaktní disk). Jednalo se samozřejmě o zvukovou podobu disku, jehož specifikace má označení CD-DA (CD Digital Audio).

Tento nosič vyhovoval ze všech zmíněných hledisek a jeho architektura byla vymyšlena tak, aby ho bylo možné používat nejen jako nosič hudby. Záhy tak vznikla specifikace CD-ROM (CD Read Only Memory – kompaktní disk určený jen pro čtení). Později se také objevily další specifikace, jako třeba CD-i, která mimo jiné umožnila ukládat na disky video ve formátu MPEG tak, aby ho mohly číst nejen počítačové mechaniky, ale i speciální videopřehrávače. Těchto specifikací (datových formátů) je poměrně široká řada. Každá mechanika je v podstatě schopná číst všechny základní druhy disků. Jiná věc je, že typ média musí být rozpoznatelný i operačním systémem. Běžná

data – CD-ROM a také hudební CD – však přečtete na každém počítači.

Zápis – další krok vpřed

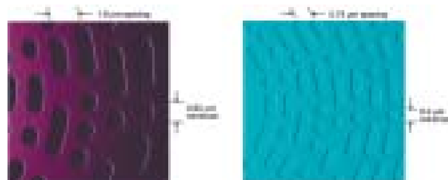
Formát CD-ROM má jeden velmi závažný nedostatek – data lze z disku pouze číst, zapisovat možné není. Proto se za nějaký čas objevily disky CD-R (CD Recordable – disky s možností záznamu). Jejich výroba je však dražší a také mechaniky jsou komplikovanější, a tak „vypalování“, jak se procesu zapisování říká, bylo zpočátku velmi nákladné. Totéž lze říci o další verzi disků – o specifikaci CD-RW (CD ReWritable – přepisovatelné kompaktní disky). Ty mají tu výhodu, že zapsaná data z nich lze smazat a jiná na ně zapsat. Stejně jako v případě CD-R byly i disky CD-RW zpočátku velmi drahé. Dnes však jsou náklady na média i na mechaniky, které umějí zápis provést, tak nízké, že CD jsou momentálně nejvýhodnějším médiem pro zálohu dat z hlediska poměru množství dat/cena.

Tečka, čárka, tečka, tečka...

Data jsou uložena ve spirále. Ta je dlouhá přibližně 5 km, začíná na vnitřním okraji disku a je tvořena krátkými a dlouhými

prohlubněmi, tzv. pity. Ty jsou čteny laserovým paprskem. CD-ROM disky se stejně jako hudební CD vyrábějí tzv. lisováním – do tenké hliníkové fólie (proto ta stříbrná barva) jsou data jednoduše vylisována jakýmsi „razítkem". U CD-R, tedy disků zapisovacích, je místo, kde má vzniknout pit, ohřáto laserem, a tak se v daném místě změní struktura povrchu. Tyto změny nahrazují dírky u lisovaných disků. Záznam dat na disku CD-RW je založen na složitějším principu zvaném fázová změna (jeho popis však přesahuje rozsah tohoto článku).

Je třeba poznamenat, že všechny novější mechaniky umějí číst vypalované disky CD-R a CD-RW, přestože to nejsou „vypalovačky". Potíže mohou mít pouze starší mechaniky.

Zvětšené znázornění rozmístění dat na disku CD (vlevo) a DVD (vpravo). Vyšší kapacity DVD je dosaženo vyšší hustotou.

Rychlosti a kapacity

Disky však nedělíme jen podle možnosti zápisu nebo podle datového formátu. Kompaktní disky se také liší objemem dat, který na ně lze uložit. Klasické CD má kapacitu 640 MB. U hudebního CD to odpovídá 74 minutám hudby. Později se objevily disky s kapacitou 700 MB, na něž se vejde kolem 80 minut hudby. Především pro přenosné audiosystémy jsou vhodné disky s průměrem 8 cm. Na takové disky se sice vejde jen 21 minut hudby, ale díky svým malým rozměrům se stále častěji využívají pro přenosné audiopřehrávače založené na formátu MP3; pak na ně lze uložit kolem tří hodin hudby v kvalitě blízké zvukovému CD. Jako datová média se tyto menší disky téměř nepoužívají. Mechaniky pro ně ovšem připraveny jsou – všimněte si vnitřního prolisu na šuplíku mechaniky.

Jistě jste zaregistrovali, že mechaniky nesou označení 12x, 40x apod. Jedná se o označení rychlosti mechaniky. Pro přehrávání hudebního CD je nezbytné, aby data byla čtena určitou minimální rychlostí. Ta je stanovena na 150 kB/s. Označení rychlosti mechaniky znamená, jakým násobkem této základní rychlosti dokáže mechanika maximálně číst. Máte-li tedy mechaniku 40x, znamená to, že je schopna číst rychlostí 40 × 150 kB/s, tedy 6 MB/s. Podobně to platí i u mechanik, které jsou schopny zapisovat. Ty bývají označeny třemi čísly: první násobek označuje maximální rychlost přepisu, druhý maximální rychlost zápisu a poslední rychlost čtení disku. Je však třeba si uvědomit, že jde o teoretické maximální hodnoty. Skutečná okamžitá rychlost čtení závisí na kvalitě mechaniky, na kvalitě, typu a čistotě média, na tom, zda čtení probíhá blíže k vnitřnímu, či k vnějšímu okraji disku apod.

Slot, nebo šuplík?

i

Většina mechanik je vybavena šuplíkem, do jehož připravených prolisů disk vložíte. Po stisknutí tlačítka se šuplík zavře, mechanika disk roztočí a optika začne načítat data. Určitou alternativou jsou slotové nebo také štěrbinové mechaniky. Ty šuplík nemají, disk se zasouvá do úzké štěrbiny. Slotové mechaniky jsou sice dražší, nicméně jejich používání je o něco praktičtější a také bezpečnější – na šuplík klasické mechaniky se dá disk položit nepřesně a pak se může vzpříčit nebo poškrábat.

DVD – o generaci dál

Ani CD se svojí zdánlivě vysokou kapacitou nemohlo vystačit věčně. Dnes již považujeme za běžné disky a mechaniky DVD (Digital Versatile Disk – univerzální digitální disk), především jeden z typů – Digital Video Disk. Byl to právě filmový průmysl, kterému se podařilo poměrně rychle prosadit nový typ disku. Díky vysoké kapacitě se na jeden běžný disk DVD vejdou i dvě hodiny filmu ve formátu MPEG4 spolu s několikakanálovým zvukem, a to v několika jazykových verzích, mnoho desítek jazykových verzí titulků, pohledy na vybrané scény z několika úhlů apod.

Mechaniky pro čtení i pro „vypalování" CD či DVD existují také v externím provedení.

Všechny mechaniky DVD přitom umějí číst všechny druhy CD. Máte-li tedy mechaniku DVD, nepotřebujete již mechaniku CD. Při koupi počítače je proto vhodné zvážit, zda by nestálo za to připlatit si několik set korun na mechaniku DVD, protože přinese větší užitek než obyčejná mechanika CD-ROM.

Již existují i DVD disky zapisovatelné. Jejich většímu rozšíření zatím brání velmi vysoká cena mechanik i médií, ale to se časem jistě změní, jak k tomu došlo v případě mechanik CD-R a CD-RW.

Jaroslav Smíšek

Značkový a levný

Uživatele, kteří při výběru nového počítače velkou váhu přikládají zvučné značce a praktickému designu, osloví cenově velmi zajímavý model Scaleo 600i od firmy Fujitsu Siemens Computers. Spolu se 17palcovým monitorem pořídíte tuto sestavu za 39 360 Kč s DPH.

Ve výbavě počítače Scaleo 600i najdete vše, co současné počítače určené pro domácí použití většinou nabízejí. Ve standardní výbavě je vypalovací mechanika a mechanika DVD-ROM, reproduktory, modem a 17palcový CRT monitor. V čele počítače najdete pod odnímatelnými krytkami dvě prohlubně, v nichž jsou ukryty dva porty USB, jeden port FireWire a také výstup na sluchátka a zdířka pro připojení externího mikrofonu. To je velmi praktické, ale zmíněné vývody vyúsťují v prohlubních hlubokých 27 mm, takže uživatelé se silnějšími prsty mohou mít s připojením sluchátek nebo USB periferií (jako je např. tiskárna, skener, joystick apod.) trochu problémy. Zajímavé na tomto počítači je i to, že pro úpravu jeho vzhledu se dají vyměnit postranní lišty v čele počítače – lišty černé můžete nahradit lištami modrými nebo oranžovými.

V čele počítače jsou pod odnímatelnými krytkami umístěny dva vývody pro USB a jeden pro FireWire a také zdířky pro připojení mikrofonu a sluchátek.

Vybavení počítače

Pohonnou jednotkou počítače je procesor Pentium 4 s taktovací frekvencí 2,4 GHz. Operační paměť má velikost 384 MB a na pevný disk se vejde 80 GB dat. Grafická karta se 64 MB grafické paměti využívá čip nVidia GeForce4 MX420, který je v současnosti velmi rozšířen a který počítači propůjčuje slušný výkon i pro hraní 3D her. Díky tomu, že tato karta disponuje TV výstupem, lze počítač při přehrávání DVD filmů propojit s televizorem a film sledovat na televizní obrazovce.

Spolu s počítačem byl do testu dodán 17palcový monitor s označením Fujitsu Siemens 1772E, který splňuje normu TCO 99. Nejvhodnější je provozovat ho v rozlišení 1024 × 768, ve kterém pracuje při obnovovací frekvenci 85 Hz. Rozlišení 1280 × 1024 je pro tento monitor nevhodné, protože v tomto nastavení monitor nepracuje ani při frekvenci 70 Hz.

Samozřejmostí je také zvuková výbava počítače. Zvuková karta je integrována přímo na základní desce počítače a o reprodukci zvuku se stará dvojice reproduktorů. Při hraní her nebo při přehrávání DVD filmů jsou však díky schopnosti navození prostorového zvuku vhodnější reproduktorové soustavy s jedním subwooferem a se čtyřmi nebo s pěti satelitními reproduktory. Na základní desce počítače je osazena i síťová karta pro případné zapojení PC do počítačové sítě. Nechybí ani modem pro možnost připojit počítač k internetu prostřednictvím běžné telefonní linky. Operačním systémem je Windows XP Home Edition CZ.

Výkon počítače

Počítač Scaleo 600i podal v aplikačních testech velmi dobrý výkon, který je na srovnatelné úrovni s jinými počítači v této cenové kategorii (do 40 000 Kč i s daní). Pro možnost srovnání výbavy a výkonu uvádíme v připojené tabulce parametry a výsledky testů dalších dvou počítačových sestav, které jsme recenzovali v PPK 4/2003.
I když má Scaleo rychleji taktovaný procesor, může vás u výsledků zarazit, že jeho výkon je o několik bodů nižší než u zmíněných sestav. To může být zapříčiněno například použitou základní deskou s odlišnou čipovou sadou – ta není přímo od firmy Intel, která je výrobcem použitého procesoru, ale pochází z dílny společnosti SiS.

Kromě zjišťování výkonu v kancelářských aplikacích a v aplikacích pro tvorbu internetového obsahu, který má na starost testovací program SYSmark 2001, zaměřujeme se při testech také na

zjištění výkonu v herních aplikacích. Pro tyto účely používáme programy 3D Mark 2001 a také Quake 3 Arena. V těchto testech jsme u počítače Scaleo zjistili celkem slušný výkon, ten je však ve srovnání s cenově blízkými počítači přibližně poloviční.

Závěr

Počítač Scaleo 600i se díky své výbavě výborně hodí pro nasazení v domácím prostředí – má velmi slušný výkon, je připraven pro vypalování CD, přehrávání filmových titulů na DVD či pro připojení k internetu. Také cena, která je nižší než 40 000 Kč, je velmi příznivá. K přednostem počítače patří i tichý chod, stejně jako vývody pro rozhraní USB a FireWire či zdířky pro připojení sluchátek a mikrofonu v čele počítače. Bez zajímavosti není ani možnost vylepšit vzhled počítače záměnou barevných lišt v přední části počítačové skříně.

-mse

Klady a zápory

+ USB zdířky vyvedené v přední části PC
+ tichý chod počítače

– nižší výkon v herních aplikacích

	Scaleo 600i	Brave BlueLine 72G0 (uvedeno pro srovnání)	Gigamax Speedy 7VRP (uvedeno pro srovnání)
Cena s DPH	39 360 Kč	39 382 Kč	38 497 Kč
Poskytl	Fujitsu Siemens Computers, s. r. o.	ProCA, s. r. o.	Elap, s. r. o.
WWW adresa	www.fujitsu-siemens.cz	www.proca.cz	www.elap.cz
Čipová sada základní desky	SiS 645DX	Intel 845PE	VIA KT400
Procesor	Pentium 4/2,4 GHz	Pentium 4/2 GHz	Athlon XP 2000+
Velikost operační paměti	384 MB	256 MB	256 MB
Čip grafické karty/grafická paměť	nVidia GeForce4 MX420/64 MB	ATI Radeon 9100/128 MB	ATI Radeon 9000 Pro/64 MB
Výstup na TV (S-Video)/konektor DVI	Ano/ne	Ano/ano	Ano/ano
Pevný disk/kapacita	Maxtor/80 GB	WD/80 GB	IBM/60 GB
Vypalovací mechanika	Cyber Drive CW058D (32×12×48×)	Kombinovaná LG GCC-4320B (40×10×32×)	Teac W548E (48×16×48×)
Mechanika DVD-ROM	GDR8161B (16×)	Kombinovaná LG GCC-4320B (16×)	Teac DV-516E (16×48×)
Modem/síťová karta	Ano/ano (integrována na základní desce)	Ano/ne	Ano/ano (integrována na základní desce)
Zvuková karta	Integrována na základní desce	Integrována na základní desce	Sound Blaster 5.1
Monitor	17" Fujitsu Siemens C700 (model 1772E)	17" LG StudioWorks E700B	17" Lite-On e1786F
Operační systém	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ
Záruka na PC	2 roky	2 roky	2 roky
Výsledky testů*			
SYSmark 2001 [body]			
Celkově/internetové apl./kancelářské apl.	186/216/157	201/218/185	197/196/199
3D Mark 2001 [body]			
1024 × 768/1280 × 1024/1600 × 1200 (32 bitů)	3803/2452/1658	7103/5823/4490	6863/5476/4261
Quake 3 Arena [snímky za sekundu]			
1024 × 768/1280 × 1024/1600 × 1200 (32 bitů)	93,0/56,7/37,2	170,7/121,2/86,5	166,2/108,9/75,8

* Vyšší hodnoty označují vyšší výkon.

Mobilní střípky z CeBITu

Tak jako každý rok jsme se vydali směrem na Hannover, abychom vám přinesli informace o nejnovějších trendech z výstavy CeBIT. V minulém čísle jsme vás informovali o nových modelech telefonů Siemens, tentokráte se podíváme na zajímavosti od jiných výrobců.

Vzhledem k nedostatku prostoru berte dnešní text jako malou ochutnávku toho, s čím se budete na stránkách mobilního magazínu v PPK setkávat prakticky po celý další rok. Začněme tedy popořádku.

Alcatel

Alcatel představil hned čtyři modely, všechny s barevným displejem. Základem portfolia je Alcatel One Touch 332. Tento model je určen pro uživatele, kteří hledají telefon za dostupnou cenu, ale chtějí i EMS či polyfonní melodie. Kompaktní a lehký (77 g) telefon se bude vyrábět ve třech výrazných metalických barvách. Střední třídu reprezentují Alcatel One Touch 531 a Alcatel One Touch 535. První z nich je mobilní telefon se snadným ovládáním, vybavený technologií GPRS třídy 8 a velkým barevným displejem. Alcatel One Touch 535 zaujme výrazným designem. Prostřednictvím nejmodernějších technologií umožňuje přístup ke všem službám, jako je MMS, GPRS třídy 10, vysoké rozlišení displeje či stahovatelné hry. Představuje ideální alternativu pro uživatele s opravdu vysokými nároky na každodenní silné zatížení telefonu a na současné využívání nejnovějších multimediálních služeb.

Nejvýše pak stojí Alcatel One Touch 735 s podporou pro zprávy MMS (konečně!) a pro GPRS třídy 10. Obsahuje vestavěný digitální fotoaparát, tři hry a katalog dalších ke stažení. Jako první bude na trhu Alcatel One Touch 531 – v březnu letošního roku. V červenci bude následovat model One Touch 535 a konečně v září přístroje One Touch 735 a One Touch 332.

Alcatel One Touch 735.

Motorola A760.

Motorola

Modely představené letos v Šanghaji vzbudily trochu rozpaky. Na CeBITu však Motorola dojem vylepšila. Bylo možné si prohlédnout model E390, vybavený podporou pro technologii Bluetooth a pro MMS, šestnáctihlasou polyfonií a integrovaným fotoaparátem. Samozřejmě nechybí ani barevný displej. Pokračováním úspěšné C-série je model C230 – stylový a cenově dostupný telefon s podporou pro šestnáctihlasé polyfonní zvonění, který nabízí široké možnosti personalizace. K vidění byl i zástupce řady Accompli, který pracuje na operačním systému Linux. Z oblasti kapesních počítačů jde o čtvrtý operační systém, který se tlačí na displeje mobilních telefonů. Model nese označení Motorola A760 a vedle toho, že se pyšní výkonným operačním systémem, podporuje technologii Java.

Nokia

Na CeBITu měly premiéru modely 3300 a 6220. První z nich je určen hlavně pro mladé a hravé uživatele, protože přehrává hudbu ve formátech MP3 a AAC a ukládá ji na výměnnou datovou kartu MMC (64MB karta je ve standardním balení). Na kartu lze uložit nové hry (podpora pro Javu), informace nebo obrázky, které si stáhnete přes WAP nebo které dostanete prostřednictvím MMS (obrázky a fotky). V telefonu je i stereofonní FM rádio a digitální záznamník. Příjemnou novinkou je možnost z kteréhokoliv hudebního souboru okamžitě vytvořit vyzvánění nebo jiný zvukový projev. Nokia 3300 se na našem trhu objeví někdy v létě tohoto roku.

Nokia 6220 bude pracovat v sítích GSM/EDGE 900/1800/1900 MHz, přičemž její start se připravuje na podzim tohoto roku. Nabídne wapový prohlížeč ve verzi 2.0, GPRS/EDGE a také XHTML prohlížeč. Novinkou je technologie WIM (Wireless Identity Module), která připravuje telefon na možnost pracovat s elektronickým podpisem při mobilních platbách. S tím souvisí i aktuálnější verze mobilní peněženky (2.0). Díky vestavěnému fotoaparátu je možné vytvářet fotografie.

Panasonic

Také Panasonic už zcela rezignoval na černobílé displeje. Nejzajímavější je určitě model X70. Je až neuvěřitelně drobný, ale zmenšování v žádném případě nepostihlo displej – ten je ještě o trochu lepší než u GD87. Pochopitelně zůstává aktivní (TFT) a nabízí rozlišení 132 x 176 bodů téměř při 65 000 barev. Druhý displej má rozlišení 96 x 28 bodů. Tou asi nejlepší zprávou – kromě vylepšeného designu – je rozšíření interní paměti na 4 MB, což postačí pro pěknou řádku fotografií i šestnáctihlasých polyfonních zvuků. Pro propojení s počítačem je zde IrDA port a Bluetooth, pro další rozšiřování možností telefonu zase Java. Další lahůdkou je Panasonic G60, který bude také podporovat MMS; tento typ zpráv si můžete prohlížet na displeji s rozlišením 128 x 128 bodů a 4096 barvami. Nechybějí hry, GPRS Class 8 ani možnost dokoupit si malinkatý foťáček CMOS 300K VGA.

Především pro ženy je určen miniaturní model G50. Displej pracuje v rozlišení 128 x 96 obrazových bodů a poradí si s 4096 barvami. Chybí bohužel MMS, trošku vám to snad vynahradí EMS a podpora pro GPRS Class 8. Předchozímu modelu je podobný i GD55. Ten je dokonce o kousek menší než G50. Jeho vybavení je poměrně chudé, a tak bude muset stačit čtyřhlasá polyfonie a WAP bez GPRS.

Z Hannoveru pro PPK

Michaela Kloudová

Nokia 3300.

Hity PPK CD 7/2003

Skladby ve formátu MP3 – Bůhví

zdarma

Na CD najdete čtyři skladby z alba kapely Bůhví (ve formátu MP3). Kapela Bůhví hraje písničky s českými texty – text je zde stejně důležitý jako hudba a naopak. Členové kapely se rádi nechávají ovlivnit všemi možnými žánry, tedy například popem, jazzem, folkem, funkem, etnem, rockem a bůhví čím ještě.

rubrika na CD: PPK plus/MP3

JetAudio Basic 5.01

freeware

Jet-Audio je populární hudební přehrávač. Podporováno je přehrávání audio CD a přehrávání různých audio- i videoformátů (např. AVI, WMV, MPEG, WAV, WMA, MP3 a Ogg Vorbis). K dispozici jsou také funkce pro vypalování, pro kopírování skladeb z audio CD (grabování), pro převádění různých formátů atd.

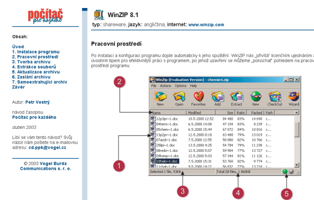
rubrika na CD: programy/přehrávače

WinZip 8.1 (podrobný návod)

zdarma

Připravili jsme pro vás další podrobný český návod. Tentokrát jsme se zaměřili na program WinZip 8.1. Je to nejznámější a pravděpodobně nejpoužívanější sharewarový program pro archivaci dat. Budeme rádi, pokud nám napíšete (nejlépe na e-mailovou adresu cd.ppk@vogel.cz), zda se vám návody líbí a které další návody byste uvítali.

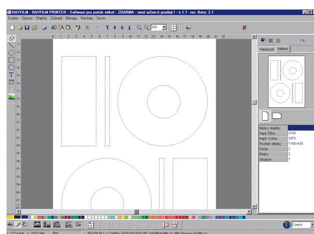
rubrika na CD: PPK plus/návody a články

RayFilm Printer 1.0

freeware

Šikovný program pro tisk obalů, vizitek, kalendářů, CD etiket, nálepek, fotografií, karet apod. Ovládání programu je zpracováno v češtině. Program využívá šablony a lze v něm vytvářet také objekty, jako je linka, obdélník, čtverec se zaoblenými rohy, kružnice, elipsa, text, obrázek a kalendář.

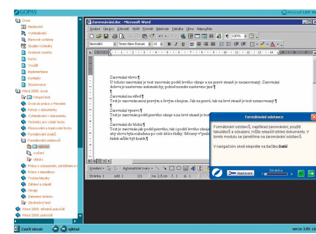

rubrika na CD: programy/cd obaly

Výukový kurz Gopas: MS Word 2000

rozšířená demoverze

Ve spolupráci s počítačovou školou Gopas jsme na CD umístili multimediální výukový kurz, který vás naučí základům práce s textovým procesorem Microsoft Word 2000. K dispozici máte modul „Word 2000: úvod“. Modul obsahuje výklad, cvičení a sadu kontrolních otázek. Během výkladu uvidíte názorné video a uslyšíte mluvený komentář.

rubrika na CD: programy/bonus

Trainz

hratelná demoverze

Vlastnit skutečný elektrický vláček je přáním skoro každého dítěte. S použitím tohoto simulátoru můžete navrhnout vlastní mosty, tunely, výhybky, tratě, vlakové stanice apod. Můžete si také sestavit vlastní soupravy a poté je vypravit na trať. Tato hratelná demoverze je v angličtině. Plná verze (kterou lze v ČR koupit za 499 Kč včetně DPH) je v češtině.

rubrika na CD: programy/bonus

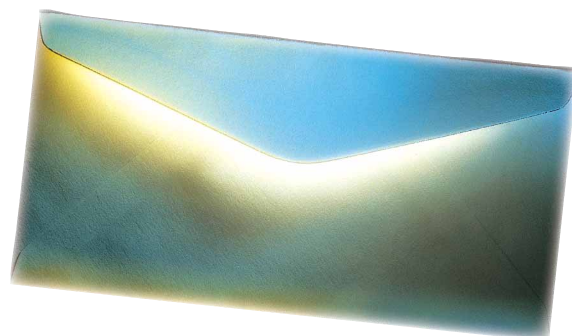
Polda 4

hratelná demoverze

Populární česká hra, kterou čeští hráči označují jako nejlepší adventuru roku 2002. A o čem je čtvrtý díl? Pankrác jde opět do akce – tentokrát ho o pomoc požádá ruský vědec profesor Santusov, s nímž se Pankrác seznámil v minulém díle v tajném vojenském zařízení na Sibiři a který se nyní skrývá v Paříži před ruskou tajnou službou.

rubrika na CD: programy/bonus

Lze v Excelu provést automatický výpočet celkem z listu 1 na list 2, aniž je třeba opisovat a přepínat listy?

Problém lze vyřešit poměrně snadno; dále uvádíme postup.

Přejděte na list (v tomto případě *List 2*), do kterého chcete vložit vzorec, a klikněte na požadovanou buňku. Do editačního řádku zapište znak =. Poté přejděte na list s původní hodnotou (v tomto případě *List 1*) a klikněte na buňku, jejíž hodnotu chcete převzít (v tomto případě *A2*). V editačním řádku se objeví hodnota *=List1!A2* (obr. 1). Editaci ukončete stiskem klávesy **Enter**.

B2 | fx =List1!A2

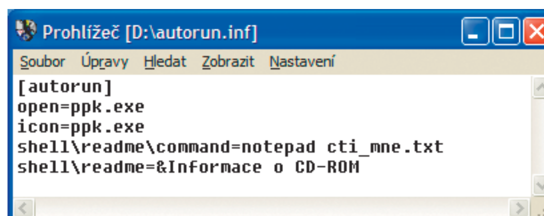
	A	B	C	D
1				
2		23465		
3				

Obr. 1

Jak při tvorbě vlastního CD zajistit, aby se po jeho vložení do mechaniky ihned spustil určitý program vypálený na CD?

Do hlavního adresáře CD umístěte soubor Autorun.inf. Jedná se o textový soubor, který vytvoříte třeba pomocí programu Poznámkový blok.

Příklad je uveden na obrázku 2. Za klíčové slovo **Open** zapište název programu, který chcete spustit. V případě, že tento program je umístěn v některé složce, je třeba uvést i cestu.

Prohlížeč [D:\autorun.inf]

Soubor Úpravy Hledat Zobrazit Nastavení

```
[autorun]
open=ppk.exe
icon=ppk.exe
shell\readme\command=notepad cti_mne.txt
shell\readme=&Informace o CD-ROM
```

Obr. 2

Kterou funkci mám použít v tabulce 602Tab, potřebuji-li vyhodnotit podmínku?

602Tab nabízí funkci **IF()**. Tato funkce má tři parametry, oddělené středníky. Prvním parametrem je podmínka. Druhý a třetí parametr jsou vracené hodnoty (obr. 3).

Podmínku musíte zapsat tak, aby mohl počítač vyhodnotit, zda podmínka platí, či nikoliv (např. **A1>8**: bude-li v buňce A1 hodnota 11, počítač vyhodnotí podmínku jako platnou). V případě, že podmínka platí, vrátí funkce hodnotu zapsanou jako druhý parametr. V případě, že podmínka neplatí, vrátí funkce hodnotu zapsanou jako třetí parametr.

Příklad: *=IF(A1>8;10;20)*. Bude-li v buňce A1 hodnota 11, vrátí funkce IF() hodnotu 10. Bude-li v buňce A1 hodnota 4, vrátí funkce IF hodnotu 20.

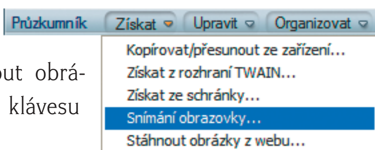
C1 | =If(A1>8;10;20)

	A	B	C
1	11		10
2			

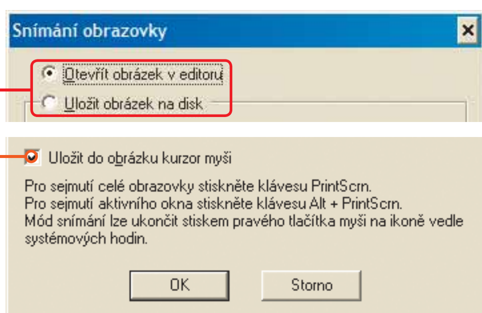
Obr. 3

Slyšel jsem, že pomocí Zoner Media Exploreru je možné snímat obrázky obrazovky. Jak?

Z nabídky **Získat** vyberte příkaz **Snímání obrazovky** (obr. 4). Tím vyvoláte dialogové okno. V něm nastavte, zda se má obrázek obrazovky uložit do souboru, nebo zda jej chcete pouze k nahlédnutí. V tomto dialogovém okně můžete také zadat, zda má obrázek zahrnovat i kurzor myši (obr. 5). Poté ZME minimalizujte, a až bude potřeba sejmout obrázek z obrazovky, stiskněte klávesu **PrintScreen**.

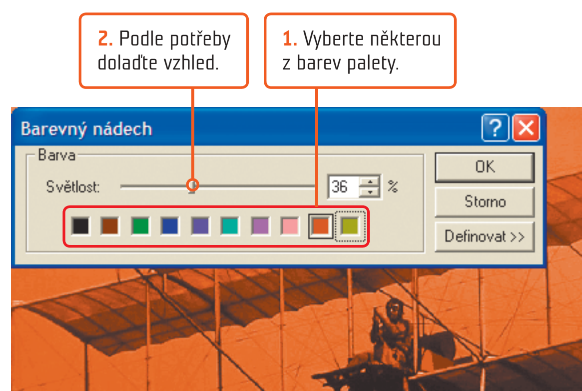
Obr. 4

Obr. 5

Mám instalován balík PC Suite. Potřebuji upravit fotografie historických aut tak, aby vypadaly jako dobové.

Můžete zkusit program 602Photo. Po otevření obrázku vyberte z nabídky **Barvy** příkaz **Barevný nádech**. V dialogovém okně pak vyberte některou z barev, které jsou na pravé straně palety. Obrázek můžete lehce doladit pomocí jezdce (obr. 6).

Obr. 6

počítač pro každého

čtrnáctideník
Toto číslo vyšlo 9. 4. 2003 v nákladu 66 450 výtisků.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.
Jednatel: Ing. Pavel Filipovič
Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Milan Loucký
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce.ppk@vogel.cz): Norbert Gulevič, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Richard Straberger, Miroslav Ziegler
Inzerce (inzerce.ppk@vogel.cz): Zuzana Hošková, tel.: 225 018 762, fax: 225 018 500
Grafická úprava: DTP Vogel
Externí spolupracovníci: Marie Franců, Michaela Kloudová, Jiří Lapáček, Anna Nováková, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Michal Smejtek, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler
Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.
Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900, abonence.ppk@vogel.cz
Předplatné a inzerce na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, tel./fax – administratíva: +421 2 44 45 46 28, predplatné: +421 2 44 45 06 97, 44 45 45 59, e-mail: magnet@press.sk, http://www.press.sk
Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s., a MediaPrint & Kapa Pressegroso, s. r. o. **Na Slovensku:** Mediaprint & Kapa, s. r. o.

© Vogel Burda Communications s. r. o., Praha
Vydavatelství
Vogel Burda Communications s. r. o.
Sokolovská 73
186 21 Praha 86
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, IT-NET, LEVEL, MEDIAshop, Počítač pro každého, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ.
Dočasně sídlíme na adrese
Na Florenci 19, 110 00 Praha 1,
v budově České typografie, recepce A, 5. patro.

Příští číslo vyjde 23. dubna 2003

PPK CD 8/2003

Obrázky a počítač – to je hlavní téma příštího CD. Najdete na něm programy pro prohlížení obrázků, programy pro kreslení obrázků a také několik her.

Neobyčejné klávesnice

V příštím vydání PPK se podíváme na několik počítačových klávesnic. Jejich nabídka je velmi pestrá – za několik stokorun můžete vlastnit klávesnici i s tlačítky pro ovládání multimédií, klávesnici ergonomickou či klávesnici bezdrátovou.

Rychlý internet za paušál?

Určitě jste v poslední době slyšeli o službě ADSL, kterou nabízí Český Telecom a také další operátoři. Reklama je lákavá, ale při bližším zkoumání zjistíte, že tento sen uživatelů internetu není dostupný tak jednoduše, jak jsme si představovali. Příště vám vysvětlíme, o co vlastně jde a jaké jsou výhody i nevýhody tohoto typu připojení.

SMS z pevné linky

Společnost Fincom představila speciální zařízení PhoneBuddy, které slouží k zasílání zpráv SMS z pevné linky. Recenzi tohoto produktu vám přineseme příště.

Seznam inzerentů